

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

JUGOSLOVENSKI

LJUBLJANA

JUNI 1939

S A D R Ź A J :

DVANAESTO MESEČNO PISMO GUVERNERA.

PROSLAVA 500 SASTANKA ROTARY CLUBA ZAGREB 15 MAJA
1959 GOD.

ČLANCI:

Ing. Emil Benić: Kako drvo raste.

Bakija H. Selimović: Grad Brčko i njegova privreda.

Ugorica Budišin: Kako bi se mogle popraviti finansijske prilike
naših gradova uopšte, a posebno finansijske našeg grada i ka-
kve bi komunalne radove trebalo preduzeti u našem gradu.

PIONIRI JUGOSLOVENSKEG ROTARSTVA:

Dr. Viljem Krejči.

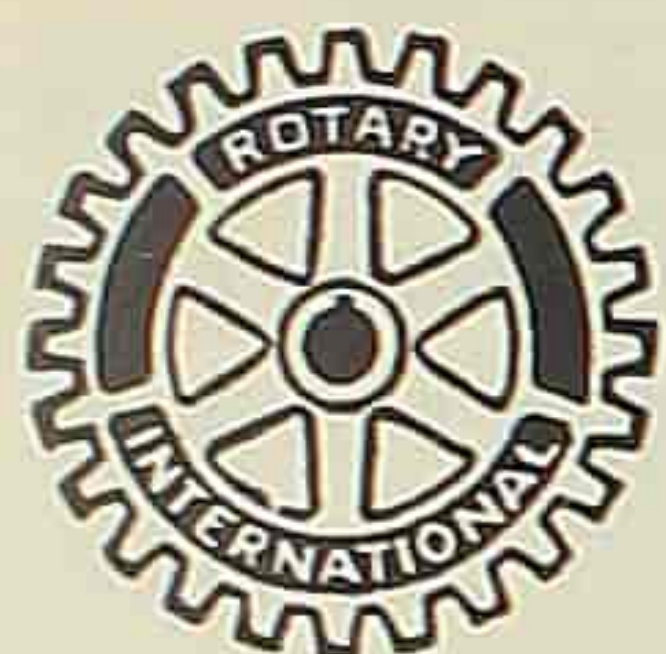
Dr. Vladimir Belajčić.

Milko Josip, osnivač R. C. Stara Kanjiža.

PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA

IZ NAŠEG DISTRIKTA

Promene u članstvu. — Rad naših klubova. — Pretsednici i taj-
nici klubova našeg distrikta za 1959—1940 god. — Gde se sa-
staju i gde otedaju rotari. — Prisustvovanje na klupskim sa-
stancima.

GODINA VI
15. VI. 1939

JUGOSLOVENSKI ROTAR

BR. 12

UREDNIK: DR. IVAN SLOKAR, GUVERNER 77. DISTRIKTA,
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 10, TELEFON BR. 20-57

IZLAZI SVAKOG 15. OG U MESECU
CENA GOD. DIN 144 • BROJ DIN 12

DVANAESTO MESEČNO PISMO GUVERNERA

Pretsednicima i tajnicima svih klubova

Ljubljana, 15 juna 1939.

Mila mi braćo!

I. Gotovi se ciklusi opažaju kod svih kozmičkih i astronomskih kao i kod svih prirodnih pojava na zemlji. Najkraće te zbog toga najbolje su nam poznate cikličke pojave, kojima podleži organska priroda a koje imenujemo životno doba. Ako pri tome eliminišemo slučajeve izuzetno dugog života iz kraljestva faune (*Sequoia sempervirens*) sve su periode između rođanja i umiranja tako kratke, da može prosečno doba čovečjeg života da služi kao merilo. Sve se kreće: prolaze sekunde, minute, časovi, dani, nedelje, meseci, godine i vekovi i sve se obnavlja i izumire u zagrljaju večnosti, kojoj nema ni početka ni kraja.

Sve je prolazno; sreću niko ne može da zaustavi, da bi ju mogao trajno uživati a kao što leptir leti od cveća do cveća tako i sreća napušta svoje ljubimče bez ikakve milosti. A zlo naprotiv puno milosrdja napušta svoje žrtve te ih time konačno rešava svakog jada. Filozofija života nas uči, da nismo u sreći nikada zaboraviti, da će i ona prestati a u nesreći neka nam bude uteha, da ni ona ne traje večito. Naoružani tim maksimama, koje naglašuju sve veroispovesti, sve ćemo lakše podneti, sretne ćemo dane upotrebiti tako, da budu opšte korisni a u crnim ćemo vremenima ne samo sa strpljenjem čekati nego i sve doprineti da što pre prodju.

Iz tih ciklusa isključujemo mir i rat, jer ne smatramo rat kao sudbinu ili prirodnu pojavu, koja bi se morala ponavljati, nego kao najgore zlo, koje se dobrom voljom

može i mora sprečiti putem međusobnog sporazumevanja. Kad će se rotarske ideje proširiti na većinu istaknutih ličnosti kod svih naroda naša će se načela bez izuzetka primenjivati i u međunarodnim problemima a međusobno će poverenje i razumevanje zameniti današnje nepouzdanje i naoružane međusobne pretnje.

Sretan sam što mogu da završim svoju guvernersku godinu prijatnom konstatacijom, da je opasnost svetske konflagracije, kako izgleda prestala. Kroz celu prošlu rotarsku godinu neprestano smo osećali tešku moru, koja je baš nas rotare najviše mučila.

II. Kad se tim svojim dvanaestim mesečnim pismom opraštam od mile mi braće rotara, smatram za svoju glavnu dužnost, da uputim izraze tople blagodarnosti članovima svih klubova a naročito predsednicima i tajnicima za sve žrtve, koje su doneli u propagiranju rotarskih ideala, za lični trud, kojeg su uložili u vršenje svojih funkcija i za svu potporu, koju su mi pružili u mome radu. Stalno saradjivanje sa klubovima i posebno lični kontakt sa braćom dragocene su uspomene, koje se ne mogu zaboraviti. Ako je bilo i nedostataka ne mogu da pretpostavim, da nije bilo dobre volje, nego mislim, da su bile krive okolnosti, koje su u nekim slučajevima i pored najbolje volje sprečavale temeljito i tačno izvršavanje dužnosti rotarske administracije.

Nadam se, da ću u buduće kao obični član naše rotarske zajednice uživati slatke plodove svih tih mnogobrojnih ličnih poznanstva i uspomena jer je moja čvrsta namera da posvetim i dalje sve snage idealima rotarskog rada.

III. Svi klubovi su izabrali nove uprave, koje će 1 jula o. g. nastupiti svoju dužnost. Tim putem novoizabranim funkcionerima srdačno čestitam sa najboljim željama za uspešan rad u idućoj godini.

IV. Do kraja sam maja zvanično posetio 30 klubova. 5 juna sam obišao R. K. Skoplje a 6 juna R. K. Bitolj. Nalazim da je lični dodir sa klubovima vrlo koristan baš u današnjim vremenima kad se talasi najveće međunarodne nategnutosti smiruju. 17 ovog meseca posetiću R. K. Banja Luka a 24 o. m. kao zadnjeg R. K. Sušak. Time ću u potpunosti ispuniti za poslovnog čoveka najtežu guvernersku dužnost, koja je skopčana sa velikom dangubom i priličnim naporima.

V. Izabrani guvernerski kandidat brat inž. Radovan Alaupović otputovao je 30 maja za Cleveland. Zajedno sa mnogobrojnom braćom Ljubljanskog kluba pozdravio sam ga na pro-

lazu kroz Ljubljanu želeći mu sretan put i mnogo uspeha u radu International Assembly i na medjunarodnoj konvenciji. Dok se ne vrati sa dugog puta (oko 12 jula) zamenjivaću ga prema propisima u guvernerskoj dužnosti.

VI. Kroz koji ćemo dan proslaviti Vidovdan kao 550. obljetnicu Kosovske tragedije. Teško narodu, koji propadoše bez junaštva. A naprotiv pale junake narod nikad ne zaboravlja. Njihovo mu je junaštvo amanet za bolju i sretniju budućnost. Srbi, Hrvati i Slovenci branili su po Kosovu kroz stoleća hrišćansku civilizaciju pred orijentalnim osvajačima dok nije konačno osvanuo dan zajedničke zlatne slobode u lepoj, velikoj i jakoj Jugoslaviji.

Kosovo je osvećeno.

Sretnim potomcima dedova koji su kroz duge vekove ropstva i ugnjetavanja očuvali narodni jezik i narodne običaje stavljeno je u dužnost, da neguju sve elemente, koje ih drže a da ublažuju sve, što bi ih moglo razdvojiti. Što važi za poedinca važi i za narode: prijateljstvo sa jakim jeste za svakog dragoceno dok nemoćnog može i bura da odnese.

Dužnost jeste rotara, da propagiraju slogu i razumno uredjivanje prilika u zemlji upozaravajući na historiju koja kroz sve vekove potvrđuje tragičnu istinu izreka: „*Divide et impera*“ i „*vae victis*“.

VII. Pošto prolazi uprava našeg glasila s 1. julom na mog naslednika molim braću novo izabrane tajnike svih klubova, da šalju 1) nedeljne zapisnike, 2) mesečne izveštaje o radu kluba, 3) mesečne izveštaje o frekvenciji i 4) predavanja i sva ostala saopštenja, koja se publikuju (novi članovi, istupe članova, rotarske radosti i žalosti, izveštaje o medjugradskim sastancima i t. d.) na adresu: Inž. Radovan Alaupović, guverner 77. distrikta R. I. Zagreb, Djordjićeva ul. 9.

Na tu adresu treba poslati već i izveštaj o frekvenciji za juni.

VIII. Konačno mi je čast upozoriti novoizabranu braću pretsednike i tajnike na resolucije prihvaćene na distriktnoj konferenciji na Bledu u pogledu unutrašnje ekstenzije (Jugosl. Rotar za maj 1939), koje su upute za nekoliko klubova sa minimalnim brojem članova veoma aktualne.

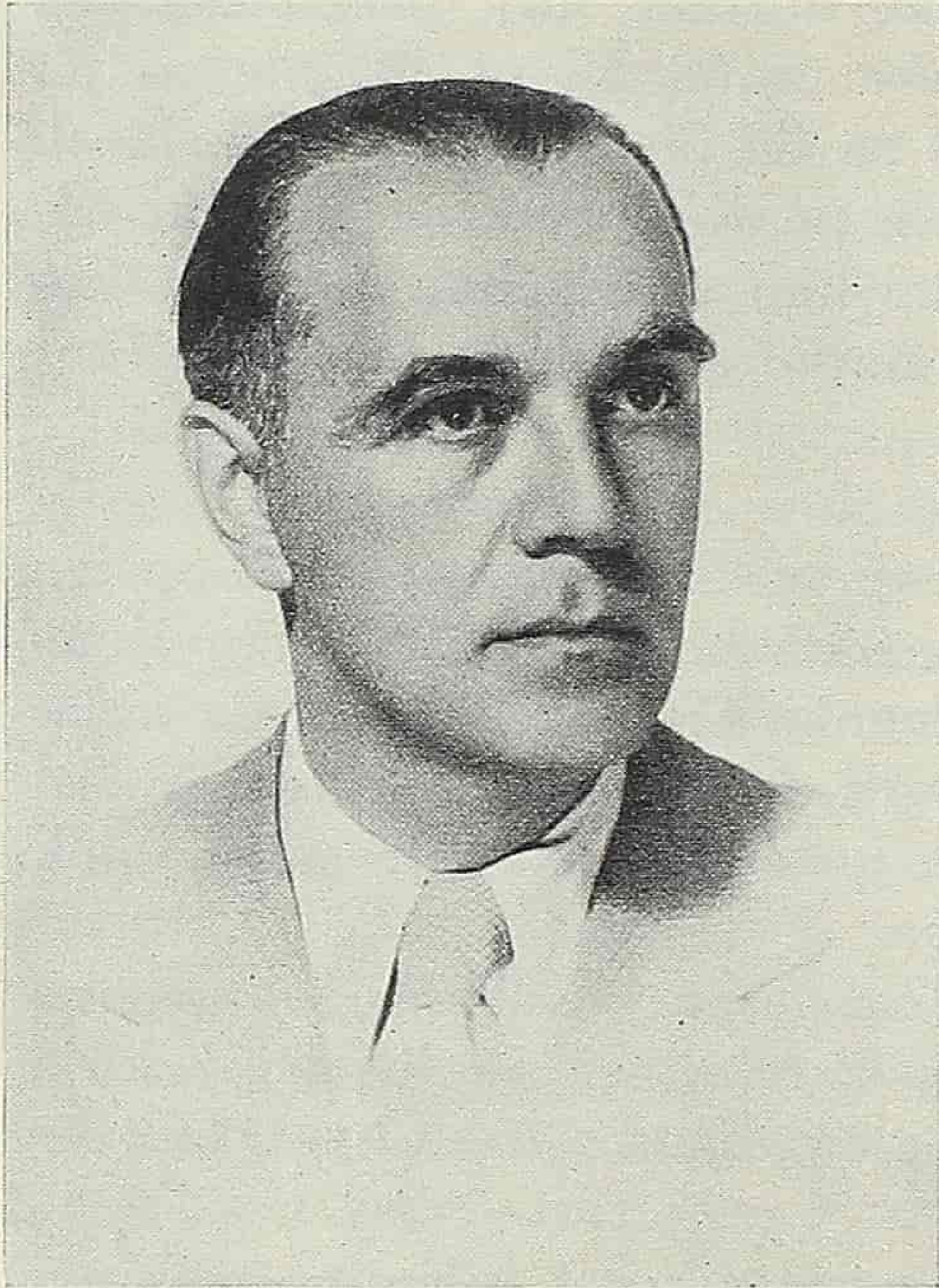
Mila mi braćo, poslednji put Vas kao distriktni guverner iz dna srca pozdravljam

kao uvek odani Vam

Dr. Ivan Slokar.

PROSLAVA 500. SASTANKA R. C. ZAGREB 15 MAJA 1939

Govor predsjednika br. Dr. Miljenka Markovića.

Danas održava zagrebački Rotary klub svoj 500-ti sastanak, koji se uglavnom podudara s desetgodišnjicom opstanka i rada našeg kluba. Prije kratkog vremena proslavio je svoju desetgodišnjicu i bratski beogradski klub, koji je kao i zagrebački bio početkom marta 1929 godine svečano inauguriran. Zagrebački klub želio je, da mjeseca marta ove godine proslavi taj značajan događaj u krugu braće iz cijele naše zemlje te braće iz Bugarske i Čehoslovačke, no teški događaji, koji su se u to doba zbili, a traju neprekidno još i dalje, onemogućili su onakvu proslavu i raspoloženje, kakvo smo si mi željeli. Kako današnji 500-ti sastanak pada kratko vrijeme iza desetgodišnjice inauguracije našega kluba, koja je održana 6 marta 1929. slavimo danas u

krugu drage nam rotarske braće iz drugih jugoslavenskih klubova oba značajna događanja. Deset godina opstanka i rada zagrebačkog, a i beogradskog kluba, značajni su događaji, koji daju podlogu historiji jugoslavenskog rotarstva. Ne kanim sada iznositi historičke reminiscencije i podatke iz desetgodišnjeg razdoblja zagrebačkog kluba, jer će to učiniti brat tajnik Veljko Vasić, već želim ovom prilikom iznijeti neke opće misli i konstatacije u vezi s rotarskim pokretom u svijetu i kod nas.

Rotarski pokret je mladi pokret, koji se je — da se poslužim biblijskom parabolom — iz gorušičnog zrna razvio u snažno stablo nutarnjom svojom snagom, spontano i slobodno. On je biljka Amerike, koja je kasnije kao neophodno potrebna čovječanstvu, pomalo presadjivana i na druge kontinente, gdje se je aklimatizirala i počela roditi plodom, kojim se hrani sve više ljudi, sve više naroda. Rotarski pokret velik je dar Amerike svijetu, kao što je lijepo naglasio brat Josip Horvath u svom govoru ove godine povodom godišnjice osnutka prvog Rotary kluba. On je tipičan pokret Amerike kao zemlje raznih naroda i rasa i kao zemlje pozitivizma i pragmatizma. Gledajući na nagli razvitak, silni odjek i uspjeh rotarske ideje u svijetu, mi danas tu činjenicu konstatiramo, no objasniti ju lako i jednostavno ne možemo, a jalov je posao onih, koji misle i žele da uvrste rotarsku ideologiju

i rotarske principe u neki naučni, filozofski ili religiozni sistem. Iako rotarstvo spada u velike pokrete čovječanstva za moralni njegov preporod te se ono susreće na svom području rada i s drugim velikim pokretima i akcijama humanog i religioznog karaktera, ono je ipak posve osebujan i jedinstven pokret s obzirom na svrhu i metode rada. Daleko od apstraktnih i metafizičkih kategorija i postulata rotarstvo si je uzelo za cilj, da prijateljstvom i služenjem poboljša čovjeka, narode i čovječanstvo, prepuštajući rotarima da postavljene ciljeve provode u rotarskom duhu na način, koji najviše odgovara danim prilikama i okolnostima. Prijateljstvo, drugarstvo, tolerancija, dobra volja, sporazum, iskrenost i ljubav prema bližnjem elementi su velike rotarske zapovijedi služenja. Pregnantno je naglasio brat guverner dr. Slokar u svom mjesečnom pismu od septembra prošle godine, da je služenje, koje je kroz vijekove bilo identično s pojmom inferiornog, pa čak i ponižujućeg posla, rotarstvo podiglo i postavilo za simbol altruističkog, etičkog i moralnog shvatanja života svojih članova. Rotarstvo je praktična etika i humanizam, koji više vrijede narodima i čovječanstvu nego najsavršeniji filozofski i etički sistem, kojima se neki narodi ponose, no kojima nisu prožeti u odnosima prema drugim narodima i čovječanstvu. Ciljevi rotarstva i rotarska organizacija s vremenom su se usavršavali i proširivali preko prvotnih ciljeva, zamisli i namjera samih osnivača rotarskog pokreta. U tome i jest snaga i motor rotarstva i rotarske organizacije, da se ne radi o krutoj formalnoj organizaciji, koja polaže važnost više na kvantitet članstva, nego na kvalitet, već o živom organizmu, koji se je putem svojih organa Rotary klubova i selekcije članova saživio s narodima i zemljama sviju kontinentata. Nije stoga čudo, da rotarstvo kao živa snaga i novo evandjelje nailazi na mnoge teškoće i zaprijeke. U svom bledskom govoru ja sam govoreći o tajni rotarskog uspjeha iznio i naglasio, da je rotarstvo dijete slobode i da bez slobode nema rotarstva. I mi vidimo da rotarstvo nailazi u posljednje vrijeme na zapreke i zabrane na koje nije ranije ni mislilo, opravdano držeći, da altruistički i etički rad u smislu rotarskih ciljeva ne može biti trn u oku upravljačima naroda. No realnost je druga. Izgleda, da se i na rotarstvo u nekim zemljama gleda kao na one prve vjesnike ljudske jednakosti, bratstva i ljubavi, te ga je djelomično i stigla slična sudbina. Medjutim, ideja dobra uvijek pobjeđuje, a dužnost je rotara cijelog svijeta da toj pobjedi svojim radom doprinesu. Budućnost rotarstva je osigurana, te smo jednodušni s bratom pastguvernerom dr. Krejčijem, koji je u svom krasnom članku o budućnosti rotarstva u septembarskom broju našeg glasila tu temu opširno obradio.

Govoreći o teškoćama rotarskog makrokozma ne mogu mimoći i teškoće rotarskog mikrokozma. Svaki od nas znade, da nije laka stvar etičko usavršavanje čovjeka i provedba etičkih načela u životu, u zvanju zajednici, užoj i široj. Tu čovjek nailazi na velike zapreke, predrasude i nerazumijevanje, kako je to plastički prikazao brat predsjednik beogradskog kluba Dr. Ilić u svome govoru povodom 500-tog sastanka bratskog kluba u Beogradu. To traži ljude etički izgrađene ili bar onakove, koji imaju želju i volju da dobrim djelom rade na oživotvorenju carstva božjeg na zemlji. Posrnuti se može i ovdje, jer i ako je duh voljan, tijelo je slabo. No nastojanje svakog pojedinca

u tom smislu znatno je olakšano, kada se on udruži s drugim, koji si je postavio isti cilj, pa organizirani u društvo provode one ciljeve, koje si je rotarstvo postavilo. Svijesni, da je pravi rotarski rad izraz pravog humanizma i društvenog morala, mi smo istodobno svijesni, da je on dostiživ i provediv, postajući time životnom zadaćom svakog rotara. I jugoslavensko rotarstvo živa je biljka, koja raste i napreduje. U ranijim jednom govoru obrazložio sam, što je dovelo do tako brzog i vidnog uspjeha našega rotarstva. Taj uspjeh ne smije nas međjutim zaslijepiti, da ne vidimo i neke manjke i tamnije pojave u našem rotarstvu, o kojima nije danas prilika da se govori, no o čemu je tako jasno i odlučno govorio brat guverner Dr. Slokar u svom mjesečnom pismu za mjesec august prošle godine.

U vijencu jugoslavenskih klubova zauzimaju klubovi u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani naročito mjesto. Ne možda po broju i kvaliteti članova ili vrstama klasifikacije, nego po tome, što se ovi nalaze u središtima naroda, koji sačinjavaju svrhu i smisao ove državne zajednice, Slovenaca, Hrvata i Srba. U bledskom govoru ja sam dosta jasno ukazao na veliku dužnost naših rotara na području sredjivanja naših unutarnjih prilika. Naročito je pak dužnost klubova u tri glavna naša politička i kulturna središta, da vodeći računa o željama i potrebama naroda od toga potiču i povodeći se pravim rotarskim duhom doprinesu što više pročišćenju nezdrave atmosfere, a time i riješenju našeg unutarnjeg problema. Rotary klub Zagreb voljan je i pripravan da i taj rotarski poziv do kraja izvede.

Slaveći danas u najužem prijateljskom krugu kao što je ovaj naš rotarski 500-ti sastanak, a istodobno i 10-godišnjicu našega kluba navodim riječi pastpretsjednika brata Ede Markovića, našeg počasnog člana, kojim je završio svoj govor na konstituirajućoj glavnoj skupštini našeg kluba prije 10 godina: „Naš će klub tražiti i nastojati, da nadje svoj put u radu i služenju. Njegova će najplemenitija težnja biti, da posvećuje svoj rad uskom krugu našeg dragog Zagreba i pridonese što više općoj stvari. Povezani s našom braćom, koja su za sada ograničena na našeg brata blizanca u Beogradu, a oslonjeni na međunarodno rotarstvo, mi ćemo držati stijeg naše misli i služiti dobru — bez nagrade, bez slave.“

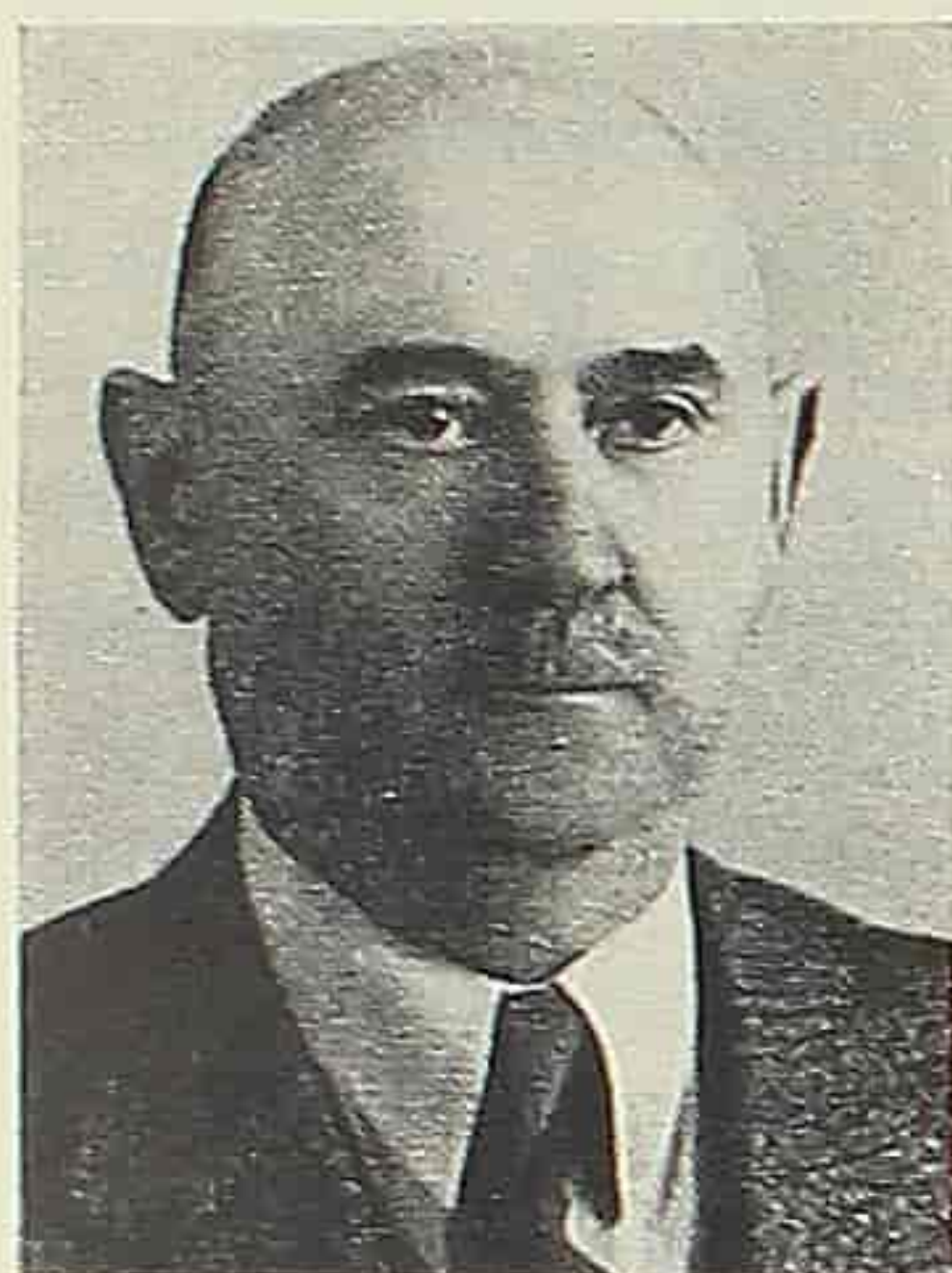
6 marta o. g. spominjući desetgodišnjicu osnutka našega kluba ja sam iznio kratki historijat našeg kluba i svoje refleksije završio riječima, kojima završujem i danas svoj govor: „Ocjenjujući desetgodišnji rad zagrebačkog kluba i važeći pravedno i dobro taj rad jedno stoji, da u našem klubu nikada nije manjkala dobra volja za rad i da naš klub ubraja medju svoje oduševljene članove jednako one prve pionire i najstarije članove, kao i nove i najmladje članove.“

Zagrebački Rotary klub prešao je svoje dječje bolesti te sredjen i izgradjen stupa u drugi decenij svoga života, spreman in odlučan, da doprinese sve, što ide na boljetak našeg naroda i zemlje, kao i cijelog čovječanstva.“

Zahvaljujući svim članovima našega kluba, bivšim i sadanjim, kao i svoj rotarskoj braći naše zemlje na uskoj suradnji i pomoći na postizavanju zajedničkih nam ciljeva, ja Vas još jednom od srca pozdravljam uvjeren, da ćete se osjećati kao kod svoje kuće!

KAKO DRVO RASTE

Ing. Emil Benić, R. C. Vinkovci

Nestalo je snijega, koji je za vrijeme zimskog sna pokrivaio zemlju. Po poljima i šumama pojavljuje se već jaglac i tratinčica, a na ivama i vrbama bjelacaju se mace. U polju čuje se već žvižduk poštaljke, koju je dokono pastirče napravio od grančice već potjerale vrbe. To su nam sve prvi znakovi da dolazi proleće — doba kada sva vegetacija počima nov život, nov rad na otvaranju novih individua svog rada.

Priroda se budi da novom snagom iz anorganskih elemenata stvara organske spojeve, da producira tvari i sastavine biljaka sa zadatkom, da pojedine njihove radove u borbi za život uzdrži i omogući opstanak i nasljedje, a samo zato da t. zv. višim bićima, a poglavito samom čovjeku omogući život, opstanak i napredak. Kako to priroda čini želim Vam ovim elementarno i u glavnim crtama prikazati.

Podjite braćo sa mnom u šumu, u tu fabriku najsavršenijeg rada flore, da preotrimo šta se sve za vrijeme vegetacije događa u njoj, u pojedinom stablu i njegovim dijelovima.

Kad udjemo u neki grad, selo ili inu nastanbu ljudi, opazićemo razne gradjevine, koje su si ljudi sagradili za stanovanje. Nalazimo tu crkve, palaće, obične kuće, potlenčice i ine manje zgrade koje si je čovjek sazdao za određene svrhe. Ovakovom gradu pripodobljujem jednu šumu u kojoj ćemo mjesto gradjevina naći raznovrsno drveće, grmlje i stabla, mala i velika od tek iz smjena izašlih pa do najvećeg gorostasa — stoljetnog hrasta, kojeg smatramo od svih vrsti drveća najsavršenijim i čovjeku najkorisnijim.

Da nam je moguće prostim okom promatrati fizički i kemički rad, koji u svakom dijelu stabla za vrijeme vegetacije nastaje i provadja se, čudom bi se začudili i divili uzornom redu, kojem je svaka i najmanja čestica gibajuće se tvari podvrgnuta. Kad pomislimo, da svaka čestica tvari, koja kroz cijelo stablo kola i prolazi, točno znade za koji je dio stabla određena, a mora da prodje put od lišća do korjena i obratno, onda možemo ustvrditi, da na svijetu nema tvornice po čovjeku osnovane i uređjene u kojoj bi se bez ljudske pomoći mogao postići takav sklad i zajedničko djelovanje pojedinih sićušnih dijelova gibajuće se materije, kao što se to događa u tkivu jednog stabla. Šta su Krupove ili Fordove tvornice, a šta Bata i Ferolim prema radu, koji se provadja u jednom jedinom stablu. Bilijuni i triljuni sitnih čestica gmižu i kreću se po šupljinicama tkiva stabla obavljajući svoju funkciju i postavljajući se konačno na svoje određeno mjesto. Dok se u tvornicama, ljudskim umom stvorenim preradjuje već gotova materija ili sirovina, dotle se u organima jedne biljke — odnosno stabla — producira tako reći iz ničega bašta materija, koju čovjek u svojim tvornicama preradjuje za svoje svrhe i u svoju korist.

Čiji je dakle rad savršeniji? Onaj kojega vrši čovjekova tvornica ili onaj kojeg proizvadja narav ili priroda kako ih mi nazivamo, a sve točno po nekom biću postavljenim i utvrdjenim zakonima i propisima.

Veličinu toga rada, koji se u jednom stablu provadja moći ćete bolje shvatiti kad Vam kažem, da kroz jedan stogodišnji hrast za vrijeme vegetacije a tijekom jednog jedinog dana prodje oko 6 hektolitara vode, a kod brestovog stabla i više. Da je tome tako možemo se osvjedočiti time, da u doba početka vegetacije na brestovom stablu načinimo zasjekom sjekire otvor na koji će odmah nahrupiti toliko tekućine, da bi njome mogli za čas napuniti posudu od par litara. Napravimo li tanku rupu svrdlom u takvom stablu poteći će kroz nju mlaz tekućine dovoljan da za čas napuni čašu. To čine pastiri i seljaci da si ili utaže žedju ili da taj sok upotrebe za lijek. Kad s proleća režete vinovu lozu koliko „suza“ kroza svaku prerezanu lozu prodje?

Kada promislimo da se ta tekućina ne sipa i ne lijeva kroz naročite otvore iz velike posude, nego da se ona provlači kroz fine i uske cjevčice — o kojima će biti kašnje govora — onda tek možemo ocijeniti rad koji se u jednom stablu provadja.

Predaleko bi me vodilo, da Vam sličnim primjerima prikazujem rad ovakove prirodne fabrike, nego ću preći na samu temu, da Vam u kratkom tumačenju dadem pojam o tome kako drvo raste.

Kao što su zgrade, kuće, crkve i ostale gradjevine sazdane od raznih malih dijelova u glavnom cigle, kamena, pjeska i dr. tako su i biljke odnosno drveće sastavljene od sićušnih elementarnih dijelova, koje kao i kod životinjskog tkiva nazivamo ćelijama, a to zato jer gledajući ih pod mikroskopom izgledaju kao ćelije pčelinjeg saća. Te su ćelijice tako malene, da ih prostim okom ne možemo opaziti. Promjer ovakove ćelijice jedva je stoti dio jednog milimetra, a ima ih raznoga oblika, pa dolaze kao kuglice, kockice, prizme i sl. jedna uz drugu poredane.

Dok su životinjske ćelijice gotovo slobodne bez vidljivih i markantnih granica dotle se dok bilinskih ćelijica pod mikroskopom jasno razabiru stijene svake pojedine ćelijice. Baš radi tih vidljivih stijena, koje jasno odredjuju veličinu pojedine ćelije, mogao je pronalazač istih mikroskopičar Robert Hooke još u god. 1667 prvo opaziti biljne ćelije, dok su one životinjske tek kasnije opažene.

Biljna ćelija, kako je rečeno, ograničena je stijenama i pregradama u čijoj senutrini nalazi sočna tekuća, sluzava sadržina, koju nazivamo protoplazmom. Ta sočna sadržina ćelijice ili protoplazna jeste živi dio biljke, koji živi, osjeća, kreće se i množi. Živi dio ćelije — protoplazna — sastoji u glavnom iz tri dijela. U svakoj živoj ćeliji opazićemo najprije jedno sićušno kuglasto ili jajaoliko zrnce, koje zovemo jezgrom (nucleus). Ta jezgra pliva u jednoj sluzavoj materiji, koju nazivamo plazmom. Ako jezgre (nucleusa) a po onoj sluzavoj materiji — plazmi — pliva nekoliko još sićušnijih tjelešaca, obično zelene boje, koje nazivamo klorofilnim tjelešcima ili zrnima. Jezgra, zatim sluzava tekuća plazma i klorofilna zrnca jesu ta tri bitna dijela sadržine svake žive ćelijice. Dok je sadržina ćelije živa, dotle se ona neprestano giba bilo u istom smjeru bilo raznosmjerno. Ova dakle cirkulira i rotira, a dijelovi njezini uza to prevaljuju ogromne daljine od vrha stabla t. j. lista pa do korijena i obratno dok konačno obaviv svoju funkciju ne izumre ostavljajući čvrste stijene ćelija kao dogotovljenu tvar z. j. drvo, koje kašnje služi samo za provod vode i mineralnih sastojina, koje biljka crpi iz zemlje. Ako uzmemo svježi list,

prerežemo ga po mogućnosti u smjeru listove plohe, priredimo preparat za mikroskopsko promatranje, pa ga i mikroskopski motrimo opazićemo, da je u svakoj od velikog broja ćelija, koje možemo promatrati, nastalo žurno komešanje onih sitnih zelenkastih klorofilnih tjelešaca, a i same tekuće tvari, plazme, i sve to kao da hrli onom mjestu, gdje je nož načinio ranu na listu, kao da hoće čim prije zatvoriti nastale otvore. Ta žurba sličí momentu, kada iznenada razgrnimo mravinjak, pa na jednom stotine i stotine mravi, ovim iznenadno iznemireni, počnu bježati na sve strane, ali ne da sami izbjegnu propasti odnosno pogibelji, nego da spasavaju svoja jajašca i poprave ono što smo im porušili.

Ova rotacija i cirkulacija žive protoplazme jeste fizički rad kojim dobivane hemijske spojeve pretvara za svoju vlastitu gradju.

Ćelijice poredane jedna do druge sačinjavaju biljno tkivo. One ali ne prileže čvrsto jedna uz drugu nego izmedju njih ima i prostora kroz koje se provlače fine cijevčice ili posebno t. zv. sprovodno tkivo. Isto su tako i same stijene ćelijica porazne, dapače imadu i posebne otvore kroz koje sadržaji susjednih ćelijica mogu medjusobno komunicirati. Sva je ova uredba odnosno uređenje stijena i medjusobni položaj ćelijica udešen, da se može provesti cirkulacija žive protoplazme. Provodno tkivo vuče se dakle od vrha lista do najsitnijeg korjena, a kroz njega prolazi potrebna hrana iz lišća i korjena. Dvije su vrste provodnog tkiva ili cijevi. Jedne se u formi drugih uskih cijevi provlače kroz već odrvenjene ćelijice korjena, stabla i grana sve do lišća, kamo dovode iz zemlje vodu i mineralne sastojine, koje korjenje svojim žilicama sisaljka crpi iz zemlje. Te su cijevi više šuplje bez ikakvih pregrada, a zovu se traheje ili drveni sudovi. Druga vrsta cijevi, koje se zovu sitaste cijevi sačinjavaju same žive ćelijice. Sitaste cijevi zovu se zato, jer su one poprečnim poroznim stijenama pregradjene, a kroz njih se i lišća spušta gotov materijal za izgradnju novih ćelija i to u glavnom bjelančevine i ugljikohidrati.

Proces stvaranja bjelančevine i ugljiko hidrata vrši se u listu. List je dakle glavno mjesto, gdje se iz anorganskih elemenata stvaraju organske sastojine sposobne za izgradnju novog tkiva. List je zato tako udešen, da na svojoj donjoj ili naopakoj strani ima bezbroj sitnih rupica „pora“ zvanih, kroz koje ulazi zrak, a koji kako znamo sastoji iz kisika i dušikovih spojeva. Lišće kroz pomenute traheje drvene sudove — prima iz zemlje vodu i u njoj otopljene mineralne sastojine, a kroz pore na svojoj drugoj strani usiše zrak. Tu sada nastane kemijski proces stapljanjem mineralnih tvari sa dušikovima spojevima iz zraka i stvara bjelančevine i ugljikohidrate, koji sada kao gotov izgradni materijal prolaze kroz sitaste cijevi živih ćelijica natrag u stablo i prolazeći kroz te žive ćelijice snabdjevaju iste potrebnim materijalom za izgradnju novih ćelijica. Za razne dijelove stabala razno se izgradni materijal formira i putuje na svoje određeno mjesto i snabdjeva ćelijice novim materijalom. Kada je pojedina ćelijica primila dovoljnu količinu izgradnog materijala i preradila ga — ona se dijeli. Od jedne postaju dvije, obično jednake ćelijice. Dioba ćelijica nastane tako, da se najprije razdvoji sama jezgra — nucleus — uz nju i klorofilna tjelešca, koja se svrstaju oko novo nastalih jezgra izmedju kojih se načini tanki sloj nove stijene, a ta razdijeli konačno ćeliju u dvije

nove. Umnažanjem ili razdvajanjem ćelijica povećava se biljno tkivo t. j. drvo raste. To raste biva u dva smjera: u visinu i u debljinu. Rast u visinu sastoji u tom, da se na papu stvaranjem novih ćelija produljuje os stabla, što biva i na svakom vrhu grane. Rast pako u debljinu je kompliciraniji. Iz lista dogotovljeni materijal kreće se i vraća u stablo sitastim cijevima, koje su se poredale između prošlogodišnjih već odrvenjelih ćelijica i kore odnosno lika. Te tako poredane ćelijice kroz koje prolazi izgradni materijal formiraju jedan cilindrički sloj ćelija, koji nazivamo „kambijem“. U tom kambijumu nastaje živahno dijeljenje ćelijica, od kojih se i to onih koje se množe sa unutarnje strane kambijuma stvaraju drvene ćelijice sa čvrstim stijenama, dok se s vanjske strane kambijuma stvaraju ćelijice, od kojih se tvori drveno liko, a ovo se kašnje pretvara u koru.

Kada prerežemo jedno stablo okomito na njegovu osovinu vidićemo u sredini mali krug, često šupljast, kojeg nazivamo „srž“ to je odamrla početna drvena materija prvih 5—6 godina dotičnog stabla. Od srži dalje redaju se u formi kružnih vijenaca kolobari t. j. izumrle drvene ćelijice formirane tokom jedne godine, pa ih zato i zovemo „godovima“, jer se u svakoj godini po 1 takav kolobar stvori, a po njima zaključujemo i starost dotičnog stabla.

Na kraju niza tih kolobara ili godova formiran je kambijum u kom se produciraju kako je rečeno nove ćelijice. Iza kambijuma slijedi drveno liko i konačno mrtva kora.

Godišnji kolobari su odrvenjele i obamrle ćelije, kroz koje još samo prolazi voda i mineralne sastojine iz zemlje. Da se ti godišnji kolobari jasno razbiru uzrok je što se u kambiju na početku vegetacije stvaraju brzo ćelijice sa tankim stijenama. Kako se vegetacija produžuje i približava kraju stvaraju se ćelijice sporije, ali sa sve debljim stijenama, a takove ćelije tvore tvrdje drv pa se zato prostim okom ta razlika na prerezu drva i opaža. O čvrstoći i gustoći stijenja ćelija ovisi i tvrdoća a prema tome i kvalitet drva.

Promatrajući prerez jednog stabla opazićemo da svi godovi nisu jednako široki, a to znači da svaka godina drukčije djeluje na stvaranje materijala za izgradnju ćelija. Imamo sušnih i vlažnih godina što bitno upliva na stvaranje drvnog tkiva. Naći ćemo godova, koji su tako uski da se jedva okom razabiru. Tu možemo sa sigurnošću zaključiti, da je te godine pojedeno lišće po gusjenicama, jer kad nestane lišća nestaje i radionice u kojoj se stvara izgradni materijal. Isto tako utiče na zastoj prirasta i gljivica vidium t. zv. medljika. Ta gljivica napadane na lišće, zabrtvi i zatvori pore na listu i time spreči pristup zraka bez kojega nema stvaranja izgradnog materijala.

List je kako vidite glavni organ produkcije drvnog tkiva. Što su nama pluća i želudac to je drvetu lišće. To je tvornica materijala iz kojeg se izgradjuju najsavršeniji i najtrajniji pretstavnici bilinskog carstva.

Flora ili biljni svijet kako sam već spomenuo uzdržaje faunu ili životinjski svijet, ali opisanim procesom u listu stabla čini nam šuma još više.

Kad je dogotovljen kemički proces spajanjem mineralnih sastojina sa dušikom iz zraka, postaje kisik slobodan i njega sada lišće izdiše. Poznato nam je da naš i životinjski organizam potrebuje iz

zraka kisik, dok dušik ne trebamo, mi ga izdišemo, pa kako šuma obiluje kisikom, jer ga lišće kao nepotrebnog izdiše to se za vrijeme vegetacije kada u šumu zadjemo u njoj lagodno osjećamo, duboko udišemo svježi zrak, širi nam se grud a budi nam se dobra volja — htjeli bi zagrliti cio svijet!

GRAD BRČKO I NJEGOVA PRIVREDA

Bakija H. Selimović, R. C. Brčko

Grad Brčko osnovano je naselje 1777 god. a leži na rijeci Savi u plodnoj Posavini pokrajine Bosne i Hercegovine, koja je u Drinskoj banovini kraljevine Jugoslavije.

Gradsko žiteljstvo je sastavljeno iz 4415 muslimana, 2012 pravoslavni, 1686 rimokatolika i 194 drugih stanovnika (jevreja, protestanta).

Sresko žiteljstvo broji 98.012 stanovnika od čega otpada najviše na rimokatolike, 35.204 na pravoslavne i 20.715 na muslimane. — Teritorija sreza je 2000 kv. kilom. od čega otpada 1810 kv. kilom. na oranice, 110 kv. kilom. na voćnjake i 280 kv. kilom. na šume i pašnjake.

I ako je žiteljstvo podjeljeno u 5 vjere živi u dobroj slozi i ljubavi i strogom poštovanju vjerskih propisa svake pojedine konfesije.

Godinama i godinama grad Brčko izgradjivao se je u jedno trgovačko mjesto, tako da je danas zapravo postao „Hamburg Jugoslavije“ u izvozu razne robe, a naročito suvih i sirovih šljiva na sve strane svijeta i u svima pravcima današnjeg rečnog i željezničkog saobraćaja.

Napredovanje u svome izvozu ima da zahvali dobro organizovanoj trgovini od domaćih iskusnih trgovaca, kao i dobrim rečnim i željezničkim vezama sa ostalim zemljama, a tim prije što leži u srcu Jugoslavije na velikoj plovnoj rijeci Savi, koja je plovna od Siska do Beograda, a odatlen u sve dijelove svijeta.

Zasadjena površina od 110 kv. kilom. sa voćnjacima pripada od 80% šljivacima, a ostatak zasadjen je sa jabukama, kruškama, orasima, gunjama, trešnjama, višnjama, breskvama i kaisijama.

Ovako zasadjena površina voćnjaka daje preko ovoga mjesta godišnji izvoz od 2811 vagona, dok plodna oranica daje izvoz od 2240 vagona pšenice, zobi, raži, ječma, uljane repice, bundevne koštice, suncokreta, soje i prosa te kukuruza i graha, a koji se artikli izvoze većim dijelom u inostranstvo bilo šlepom ili željeznicom, a ostatak razošilje se u naše pasivne krajeve duž Dalmatinske (primorske obale) u kraljevini.

Zahvaljujući dobroj putnoj mreži i povezanosti terena na kome leži Brčko je postalo trgovački vodič političkih srezova: Bijeljine, Zvornika, Tuzle, Gradačca i Gračanice, čija roba dolazi na tržište brčansko, a naši spremni trgovci istu kupuju. — Ne samo da naši trgovci kupuju robu ovih srezova nego njihov trgovački dar dopire i do sre-

zova srednje Bosne gde odlaze i posao organizuju i tako robu istih udaljenih krajeva upućuju i prodaju na sve strane svijeta.

Veliko trgovačko iskustvo i sprema u poslovima dala je brčanskim trgovcima dobar glas, jer kod istih mnogo više vrijedi kod prodaje robe riječ „ide u redu“ (što znači posao je sklopljen) nego ma i najosiguranija obveznica, jer brčanski trgovac će prodanu robu liferovati, pa makar neznam kakova razlika u cijeni nastupila izmedju dana prodaje i dana otpreme robe.

Naročitu živost dobiva mjesto u doba berbe i sušenja šljiva t. j. u vrijeme od 15 do 31 aug. i od 15 sept. kada u Brčko pohitaju trgovci i kupci sa svih strana svijeta i tu ćeš da okupu naći Nijemce, Poljake, Austrijance, Madjare, Talijane, Čehe, Francuze, Belgijance, Švegijane i Norvežane, pa kada je dobra godina i Engleze. — Sve njihove potrebe u voću i trgovačke želje obave brčanski trgovci na vrijeme i u najboljem redu. Kod brčanskih trgovaca na zavidnoj je visini solidnost i brzina kupa kao i vještina prodaje robe. To se naročito ogleda u dane velikih dovoza do oko 100 vagona dnevno, kada se ta roba u jedan te isti dan od seljaka otkupi, istrese, isplati, preradi, proda, pokupi, utovari i otpremi, a sve bez huke i buke i u najvećem redu na obostrano zadovoljstvo.

Za smeštaj, sortiranje, pakovanje, i otprema robe postoje veliki trgovački magazini, moderna i primitivna prevozna sredstva, kao i sedam najbolje uredjenih i najmodernijih etivaža za konserviranje i etiviranje voća, a sada će Privilegovano društvo za silose izgraditi i veliki silos za smeštaj voća. Željeznička stanica je u samom centru grada, a željeznički kolosjek je širokotračni, koji je spojen željeznim

SA DISTRIKTNE KONFERENCIJE NA BLEDU

Grupa rotara sa br. guvernerom.

mostom (990 m) preko Save sa glavnom prugom normalnog kolosjeka na raskrslu Vinkovce u sve pravce ostaloga svijeta.

Sam grad prilično je higijenski uredjen, imade svoju divnu opštinsku vijećnicu i palatu, sreski sud, sresko načelstvo i sve ostale ustanove za pravilno i brzo funkcionisanje državnog aparata, gradsku bolnicu, Uboški dom za smeštaj iznemoglih staraca i starica, električnu centralu, dvije srednje škole (gimnaziju i trgovačku akademiju) mnoga humana i prosvjetna udruženja kao i lovačko udruženje. — Okolina sreza bogata je divljim zverima kao: fazani, zečevi, srndači, koze, lisice, vukovi, divlje svinje i mačke, a dogodi se da iz dalekih bosanskih planina naidje i po koji medved, dok je na plovnoj Savi bogat lov divljih plovki i gusaka.

Lov naši lovci obavljaju pomoću dresiranih za to pasa, koji zverku pronalaze na ležištu u šumi i tjeraju je (gone je) sve dotlen, dok je na puščanu cijev svoga gospodara ne dotjeraju, t. j. na ono mjesto gde ga je njegov gospodar iz lanca pustio da pronadje zverku. — Ovakav način lova je pravo uživanje i bez umaranja. — Zahvaljujući lovu brčanskih lovaca iz našeg mjesta izveze se preko godine dosta kože od divljači, a mnoge naše domaće restauracije serviraju razna jela od ubijene divljači u našem kraju.

Brdoviti dijelovi sreza iskičeni su izraslim kompleksima šuma koje daju bogatu količinu svakovrsnog drveta kako za gradju tako i za izradu namještaja i drugih artikla i potreba, kao i drvo za ogrev i drveni ugalj. — Naša bukovina poznata je kao prvoklasna za izradu željezničkih pragova, tako da se izvozi na sve strane, a dulje vrijeme već dvije firme ove pragove izvoze u sve dijelove svijeta. — Za preradu drveta imademo u našem mjestu nekoliko rezara, pilana i fabrika sanduka, kao i industriju namještaja, čijim artiklima je prodja osigurana.

Po brdovitim pašnjacima kao i u ravnicama mnogi se seljani bave odgojem razne rogate stoke i tovljenjem svinja. Poznate su pasmine posavskih volova i svinja, a naročito sposobnih za inostrane pijace, pa se izvoz kako svinja, tako i goveda, konja, ovaca, iz dana u dan povećava, a odgojne i priplodne stanice umnožavaju. Staranjem opština uskoro će se obnoviti čuvena pasmina bosanskih konja, koji su za vuču i kas neobično podesni.

Razgranata je i grana živinarstva, te je i u tome Brčko poznato kao izvozno mjesto pernate živine i jajca, a zadnjih godina ovaj se posao u mnogome proširuje i obuhvata kao središte izvoza oblast bivšu tuzlansku.

Isto tako rijeka Sava poznata je kao bogata raznim slatkim ribama, koje vrijedni ribolovci love na udicu i mrežu, pa je tada odpremaju u razna mjesta u našoj zemlji, a od toga zanata u našem kraju mnoge siromašne porodice imadu vidne koristi i izdržavanja.

U planinskom kraju Maoća nalazi se kamen krečnjak iz koga se veoma lak način pravi kreč, pa je kao izvrsne kvalitete na daleko poznat i rado je na svim pijacama tražen i dobro plaćen. — Isto tako u tome predjelu stotine familija bave se proizvodnjom drvenog uglja, koji je usled svoje dobre kvalitete i jačine dobro tražen i lijepo plaćen. — U istome rajonu kao ogranku Majevice nalaze se naslage kamenog uglja, ali ovi još nisu otvoreni, jer celokupnu potrebu podmi-

ruje za sada kameni ugalj iz rudnika Kreke kod Tuzle koja je od Brčkog udaljena oko 60 kilometara, ali sa razvojem industrije u našoj zemlji povećaće se i potreba kamenog uglja.

Razna industrija u Brčkom istom je u razvitku kao i ostala jugoslovenska industrija, ali provedbom elektrifikacije Posavine sa hidrocentralom na Drini ili dalekovodom iz Kreke, Brčko imade izgleda da postane industrijski centar radi svog povoljnog ležaja na rečnom i željezničkom čvoru. — Razvitku industrije u Brčkom doprineće mnogo jugoslovenske fabrike obuće „Bata“, koji je za širenje svoga preduzeća izabrao i kupio ogromno imanje oko 5100 dunuma na veoma povoljnom položaju.

Osim toga planinski kraj našega sreza po položaju je dobar za turiste, odaklen im se pruža sa visina naših planina divan vidik na široki i ravni Srem preko Save, kao i na dolinu Bosne do Tuzle i Doboja. Smrekovina i jelovina kao i druga lisnata šuma pruža izletnicima da bavljenjem nekoliko dana u šumi poprave svoje zdravlje, a čisti i bistri potoci sa lадnim izvorima daju slatku i tečnu zdravu vodu za piće.

Tako izgleda danas naš grad i okolina Brčko, ali se mi rotari nadamo, da ćemo svojim služenjem kao ljudi dobre volje i saradnjom ostalih rotara uspjети za kratko vrijeme, da stupanj blagostanje našeg grada, okoline i zajednice podignemo na zavidan nivo, u kojem će svaki pojedinac doći do boljeg standarda života i socijalnog osiguranja, a u međunarodnom sporazumu i miru po načelima naše velike Rotary International.

КАКО БИ СЕ МОГЛЕ ПОПРАВИТИ ФИНАНСИЈСКЕ ПРИЛИКЕ НАШИХ ГРАДОВА УОПШТЕ, А ПОСЕБНО ФИНАНСИЈЕ НАШЕГА ГРАДА И КАКВЕ БИ КОМУНАЛНЕ РАДОВЕ ТРЕБАЛО ПРЕДУЗЕТИ У НАШЕМ ГРАДУ

У горица Будишин, Р. К. Велика Кикинда.

Пре но што би прешао на срж живота градова т. ј. финансије, намера ми је била, да пре тога у кратким потезима оцртам постанак и важност градова уопште, а с освртом на градове у нашој држави. Међутим ово не могу сада учинити јер ми је тема већ одређена, а у колико би хтео да се осврнем и на то онда би и сувише времена требало а што би превазишло предмет и обсег предавања, који се уобичавају држати на нашим ротарским састанцима.

Колико је интересантна ова данашња тема мога предавања исто је толико важна, али је у другу руку и једна болна тачка у животу и развиту градова наше младе државе. У вези са овим морам напоменути и седницу финансијских стручњака градова Краљевине Југославије, која је одржана 16 јануара 1937 год. у Београду, а на којој сам поред осталих ја узео учешћа. Тада у главном сви заступници градова су се тужили на неподношљиво финансијско стање својих градова, па су били неки појединци, који су изјавили да њихови градови стоје тако рећи пред стечајем. Баш том приликом претресајући опште финансијско стање градова Краљевине Југославије донета је, односно донели смо резолуцију као претставку претседништву Са-

веза градова Краљевине Југославије упућену Министарству финансија и Министарству унутрашњих дела. У овој претставци, боље рећи резолуцији, тражило се да Краљевска влада у сврху санирања градских финансија растерети градове од издржавања градских полиција, од болничких трошкова градске сиротиње, као и свих оних намета који су током година пребацивани на терет градова, а раније су били на терет државног буџета. Том истом резолуцијом тражили смо и то да како држава, исто тако и бановина партиципирају у оним личним и материјалним издатцима, који терете градске општине за извршење посредних државних и бановних терета. Истина да с овим пребацивањем послова из државних надлештава односно тако зв. децентрализацијом и деконцентрацијом послова опште управне власти, администрација се појевтињује и чини ју једноставнију, а исто тако ближа је народу и приступачнија, а што је и циљ, да се не би за сваку ситницу морало трчати у Београд, односно Нови Сад. Јер пренашањем многих послова специјално на градове све је у вези са т. зв. градском самоуправом, о којој ће и овде, а нарочито у мом другом предавању бити доста речи. Овом приликом хоћу да напоменем у вези с тим, да баш у бившој Аустро-Угарској опажено је да пренашањем многих послова као на пр. оснивањем градске полиције и др. у великој мери се повећавају расходи једног града, те је због тога законски чл. 58 из 1912 год. и одређена помоћ градовима, који имају место државне градске полиције, Напомињем, да наш град троши годишње око 1,000.000 Дин за издржавање полиције. Свота од један милион динара код једног града, као што је наш, чији буџет износи око 8,000.000 Дин је и сувише велика, те ова ставка од 12½% читавог буџета претставља један огроман издатак. Зато је законодавац приликом доношења јединственог закона о градским општинама за читаву државу у § 89 и предвидео, да у градовима у којима стоји на челу градске полиције државни орган, држава мора примити на себе до једне трећине свих трошкова за издржавање полиције. Дакле, већ тада се увидело, да држава мора или преузимати извесне терете од градских општина или пак давати субвенцију. Истина, ово се још није остварило, али надајмо се да ће се трудом и напором ипак успети, да или издржавање полиције пређе у државне руке, као што већ има неких случајева, или пак да држава даде бар ⅓ издатака, који се троше за одржавање полиције, подразумевајући овде, како личне исто тако и материјалне разходе.

Већ сам напоменуо да већина градова, код нас финансијски врло лоше стоји, разуме се ово не важи за велике градове, као што је Београд, Загреб, Љубљана и још некогичина, које имају разна привредна и користоносна предузећа, што и велике приходе доноси. Главни узрок овога лошег финансијског стања, наших градова, подразумевајући овде у главном градове, са ове стране Саве и Дунава, лежи и по мом скромном мишљењу у т. зв. историјским донекле националним, политичким и социјалним променама, а делом и у лошој Управи градских имовина.

А. 1) Сви градови у бившој Аустро-Угарској монархији били су уређени на т. зв. феудалној основи. Имали су огромна имања оранице, пашњаке а неки ритове и шуме, те су своје приходе у главном црпили из ових имања. На тај начин приреза или није било или ако је постојао градски прирез, онда је исти био врло мали. У главном приход је црпљен из аренде добивене од тога имања или пак из добивеног прихода директно из земљишта у колико је у властитој режији обрађивано. Према томе поред ових прихода

градовима није било потребно да имају односно се подижу разна корисносна предузећа као на пр. елек. централе, принаре, водовода, велике кланице и слично. Значај и рентабилност ових предузећа није цењен и на такав начин ми видимо, да нарочито елек. централа врло мало има у рукама градова, него су исте, већином у рукама приватника односно разних друштава.

Ад. 2) Речено је да су градови у бившој Аустро-Угарској монархији били уређени по феудалним принципима. Ови градови имајући на располагање велика некретна добра, уједно су с тим од државе добили и извесне, а не мале терете, као на пример чисто административне и разне још и просветне дужности. Градови у Војводини вршили су, па још и дан данас врше у пренесеном делокругу и дужности опште управне власти, првог степена као и других већ споменутих, да су чак градови морали и државне порезе да убирају, а што је тек недавно и код нас пренешено на државне власти. На овај начин имајући и вршећи много разних функција пренешених са државе на град, градови су морали имати и велики број службеника. Сви ови службеници имали су обично веће принадлежности од самих државних службеника, а било је случајева, да су креирана и непотребна места да би се разним угледним људима, који су материјално посрнули дала егзистенција. Исто тако са великим некретнинама које су поједини градови имали биле су скопчане и разне дужности и послови, да се због тога, и морало унајмљивати и узимати доста службеника, и то већином системизованих.

Ад. 3) Као трећи узрок великих издатака јесте и ненормални пораст издатака над пензијама после рата. Било је случајева, код нашег града не, али код осталих градова у Војводини, да су ти силни службеници, из националних разлога морали бити пензионисани, или пак из разлога што је нестало за њих посла будући су тако рећи сва земљишта, подпала под удар аграрне реформе. Сем тога овоме морамо додати, још и пензионисања извршена због разних личних или политичких прилика, те су се дешавали случајеви, да су на извесном месту постојала 3 или 4 пензионера, који су вукли и добијали сваки посебице исто толико пензије, колико и њихов активни колега редовних месечних принадлежности.

Дакле, како видимо, код већине наших градова који су овде у питању приходи су произишавали од онога што су некретнине, али у главном разне врсте земљишта одбацивале. Сада после рата услед аграрне реформе сви ти приходи у главном су отпали, а расходи су пак скоро остали исти. Требало је наћи нових извора прихода, а исти баш услед реченога могли су се наћи или у прирезу или пак у разним врстама трошарине, које су често пута и антисоцијалне. Живети се мора, потребе су ту, те према томе, мора се за те потребе наћи и довољно средстава, ово су биле, наше речи упућене Министарству унутрашњих дела и Министарству финансија када нам је речено, да се неће дозволити повећање постојеће стопе градског приреза, као и да нам се неће дозволити уваћање нових и повећање већ постојећих такса и трошаринских ставова. Зато смо и тражили, и на овој конференцији да се разни терети, а нарочито издржавање полиције, трошкови око лечења сиромашних болесника, издржавање школа и слично, пребаци на терет државе. Ради тога је од стране Министарства финансија стално наређивано било да се сви издатци, како они материјални, исто тако и они персоналне природе ограничавају и смањују. Разуме се да се услед тога у том сталном смањивању градских буџета ишло у већини случајева и предалеко,

тако да често пута поједини градови нису могли ни најпотребније издатке да учине односно нису имали буџетске могућности да се утроши на оно, што је неопходна потреба тражила и изискивала. Отуда је дошло и до великих задужења код појединих градова а нарочито су ова задужења постигла прилично велике своте у доба кризе и лоше коњуктуре.

Градови, па и наш град, морали су сасма други правац свога битисања узети и потпуно преуредити своја газдинства. Речено нарочито важи и за наш град, који је већину својих прихода добијао из земљишта, а тек незнатан део расхода је морао покривати градским прирезом.

После рата у нашој новој држави настале су нове прилике и нови услови живота и према тим условима, према тим приликама наш град, као уосталом и остали градови у Војводини није се прилагодио. Лако је било после рата убирати велике прирезе, јер је с једне стране било грађанство као добар платиша, а с друге стране пак надзорна власт о овоме није знала и умела да води довољно рачуна. И место да су се у доба просперитета управљајући људи пробудили и увидели да се мора финансијско газдовање у граду из основа променути и да се извори прихода морају на другој страни наћи, место свега тога животарило се, нису се никакви радови то и такви предузимали из којих би се црпили извесни приходи, а који би приходи заменули утрнуле приходе из градског земљишта. Требало је у то доба не само изводити јавне радове, који по мом мишљењу треба да су једно од најважнијих брига свагдашње градске управе, него је тада у том добу требало свим силама настојати да у првом реду једно од најкорисноснијих јавних предузећа као што је Електрична централа дође у градске руке. У то доба наша данашња Електрична централа могла се добити уз врло јефтине паре. У исту да се утрошило пар стотина хиљада динара данас би имали не само једну модерно уређену електричну централу, могуће са мањим капацитетом од данашње, али која би била у стању да производи електричну енергију куд и камо јефтиније од данашње, а сем тога град не би морао да издаје стотине хиљада за осветлење просторија и улица. Исто тако град је требао у властитој режији да сагради водовод и да приходи тога водовода покривају један део градског расхода. Такође је требало, јер је за то било могућности да се сагради и једна, за то време модерна кланица, која би одбацивала бар 2—3 пута више прихода од прихода који одбацује данашња наша шупа, коју ми називамо кланицом. Ето то су у главном а специјално за наш град, да не говоримо и о осталим предузећима, као на пр. саобраћајна средства, градске штедионице и др. карактеристична предузећа, која одбацују велике приходе па и у рукама јавно-правних тела као што је и нах град, јер ипак је то јасно да рентабилитет ових предузећа је већи ако се налази у приватним рукама.

Ево из овог кратког излагања можете од прилике да добијете извесну слику о финансијском стању наших градова (мислим градова који се налазе са ове стране Саве и Дунава) јер о србијанским градовима говорити у истом овом смислу како ми третирамо градове не може се, будући је тамо посве други склоп а до недавна они нису ни имали град у оном смислу у каквом га ми замишљамо. Наиме србијански градови се тек сад почињу развијати и према томе и потребе њихове су куд и камо мање него код наших градова, те на тај начин још за сада не можемо у исти ред стављати њихове градове са градовима који се налазе са ове стране Саве и Дунава. Дакле као што рекох сем неколико богатијих градова ниједан град

не може се похвалити тиме, да финансијски нарочито добро стоји, јер је потребно још доста времена да се и живот ових градова — приказан у кратким цртама — прилагоди новим условима и захтевима живота.

Што се нашег града специјално тиче исти и ако не стоји у завидном положају, што се тиче његових финансија, ипак мирне душе можемо казати да град Велика Кикинда финансијски доста добро стоји. Наш град сем летећих дугова, који не износе сад ваљда ни пола милиона динара, других већих дуговања а нарочито амортизационих или сличних нема. Док с друге стране пак наш град које од државе, које од појединих прирезовника имаде милионска потраживања. У свима нашим буџетима бар за ове 3 године од када ја стојим на челу града изведен је до максимума принцип најпотпуније штедње у свима правцима; штедња се морала спровести, издаци су се морали смањити до минимума, јер је било потребно пре свега отплатити разне дугове, који додуше нису били велики, али су ипак постојали. Тако на пример већ у првом буџету по мом доласку за 1936/1937 год. предвиђена је свота од 1,000.000 Дин. за исплату старих дугова. Исто тако и у идућем буџету ова свота износи око 850.000 Дин., а у овом нашем још данашњем важећем буџету ова свота износи око 700.000 динара. Све ове велике цифре биле су предвиђене у расходима као посебна ставка односно позиција а у циљу да се на терет те ставке исплаћују разни расходи, боље рећи дугови, из ранијих година. Већ у овом новом пројекту буџета за идућу 1939/1940 год. ова ставка неће постојати и то с једне стране зато, што ми сем летећих дуговања, тако рећи старога дуга немамо, а с друге стране пак, што ови дугови и ако буду у току буџетске године искрели, подмириће се из буџетских вишкова.

Истина је дакле да ми немамо дуга, али је истина и то да проценат приреза у нашем граду износи 74% као и прошле године, односно као и за год. 1936/1937. Међутим не смемо се заваравати и рачунати да овај проценат приреза остаје исти, јер се расходи односно потребе повећавају. Успоредимо ли већ сада нацрт новог буџета за идућу буџетску годину са лањским видимо да су се поједине ставке расхода у великој мери повећале. Не само да су се повећали материјални расходи, што уосталом треба и да нас радује, него су се повећали и лични расходи. Ово отуда, што је извршено с једне стране повећање припадности градских службеника у вези са траженом изменом Уредбе о припадностима градских активних и пензионисаних службеника, а с друге стране пак услед тога, што су се предвиделе извесне ставке односно припадности у буџету за попуњавање системизованих места, које су досад биле упражњене. Додуше ова се места не морају попуњавати, али је потребно да буџетом буду осигуране, јер ми је намера да се што пре донесе градски организациони статут, како је то већ учинио Нови Сад, а који је донет у духу нашег Закона о чиновницима и уопште управног законодавства. Треба помишљати на нове изворе прихода, јер колико год се живот у граду развија и снажи тако то све са собом доноси и повећање материјалних расхода. Да споменем један случај а то је школа у Валуому (Дерићу) о којој је раније било толико много речи, па је чак било и несавесних политичара, који су у вези са тим важним питањем правили себи политички капитал а на рачун тамошњег сиромашног живља. Јер није ту само издатак од пола милиона динара, утрошен за зграду и остале инсталације, него је ту у питању свагдашњи расход за потребе те школе, као што је плаћање послужитеља,

огрев послужитељу и учитељима, као и остале материјалне потребе скопчане са наставом у школи. Већ идући годишњи буџет биће натегнут, али поред свега тога ипак ми је успело да проценат приреза не премаши прошлогодишњи т. ј. да не буде већи од 74%. Поред садашњег склопа и садашњих прихода идући годишњи буџет т. ј. мислим буџет за 1940/1941 год. никако не би могао расход овога управо мањак расхода да покрије са прирезом од 74%. Али баш због тога се намерава да изградња кланице буде већ готова у току ове т. ј. 1939 год. тако да би за споменућу буџетску годину могли у буџету предвидети и приход, који ће ова кланица доносити, а који ће бити бар 2—3 пута већи па и више, од прихода које доноси данашња наша кланица. Сем тога градска трошарина, која је уведена код нас није правилно и рационално искоришћена. Намера ми је да се још у току ове године изведе реорганизација овог по приходе градске најважнијег одељка и сматрам да ће се овим начином постићи куд и камо већи ефекат, него што га сада имамо. Ово не значи да ће се једноставно извршити повећање постојећих такса и трошаринских ставова, него значи да ће се извршити један правичнији разрез као и да ће се спречити шверцовање, које још у довољној мери постоји у граду. Није ми намера ни циљ да браним оправданост постојања трошарине, али када је то већ законом дозвољено и када се она убира, онда нека се убира на тај начин да је свако једнако осети а не, они који редовно плаћају и пријављују пристигле предмете да буду тиме у лошијем положају од оних, који шверцују и који ускраћују град у његовим приходима. Тако ће се и казне брзо изрецивати против оних, који се ухвате у шверцу а то све зато, да би се и у овом погледу створило праведнији разрез и ових градских намета.

Разуме се поред овога потребно је стално настојати да се расходи у колико је могуће не повећају. У колико нам буде успело да пребацимо издржавање полиције на терет државе или бар трећину расхода исте ту ће се такођер знатна свота уштедити односно расходи ће бити у великој мери умањени. Једну неправду осећају па и наш град гледе ових болничких трошкова. Наш град на пример годишње троши за лечење својих сиромашних болесника близу 300.000 динара, поред онога што плаћа за сада 3 а раније 5 лекара као и извесно споредно особље. Нарочито је велика неправда у томе што поред свих тих силних трошкова град даје годишње 50.000 Дин. на име дотације оvd. Бановинској болници од које корист виде не само становници нашега града него и становници околних села.

Ако се погледају разна упутства и наређења Министарства финансија као и ако се узму у обзир разна сугерирања не само појединих градских већника, него и многих грађана, онда се свуда може опазити то, да је интенција свих тих, што више снижавање буџета. Ово сам и ја радио прве године по мом доласку у град, али се осетило у комуналном животу града односно, у оном истом извођењу радова код града који треба да су непрестано у току, једно мртвило. Град је као и један човек живо биће у пренесеном смислу речи, који треба да живи и да се развија. Зато је потребно да материјалне расходе, а нарочито на јавне радове предвиђати замашне суме, јер и ако од тих радова град као такав нема никакве непосредне користи ипак то служи у корист грађанству, а дужност је пак оних, који воде тај град да се старају да то грађанство што боље и што удобније живи. Неће нико доћи да сагради граду школе, неће нико доћи да гради улице, тргове и остало, него је то дужан град да учини, јер грађани

нису позвати само да плаћају тога чиновника који им напише уверење, или нешто слично, него су у праву захтевати да им деца имају довољно хигијенских учиона, да имају градјани што више артерских бунара, да имају добар квалитет и у довољној мери приплодне стоке и т. д. и т. д.

Све су ово биле разне интенције које су ме руководиле и руководе ме у служби града и грађанства. Нарочито сам бригу и пажњу посветио пошумљавању околине, као и самих неискоришћених на други начин историја у самом граду. Град Вел. Кикинда што се тиче здравственог стања није стајао баш у завидном положају. Сем тога што је мало калдрме, те и из тог разлога много прашине има, нема у близини никакве реке нити језера, нити шума, а било је у изобиљу разних јамурица у којима за време лета вода позелени и где се стварају легла комараца и зараза. Ово је требало не само уклонити него од тога учинити још и корисно, а то на тај начин да су се јамурице исцрпле, земљиште прерадило и исто засадило дрвећем. Овај рад још није готов, овај рад се наставља, али у току године — две дана биће потпуно изведен и остварен, а од чега ће не само грађанство имати користи, него и сам град као такав, јер за десетак година из ових шумица град ће моћи један део огревног горива одатле подмирити. Град је пре рата имао један леп и узоран виноград који се налази према Бочару, али који је сада потпуно повађен и земљиште се издаје у закуп и то у бесцење. Овде има око 200 кат. јутара земљишта. Предлог ће ми бити тај, у колико се исти усвоји и уколико буде могао бити изведен, да се и тај комплекс засади багремовим дрветом, или пак да се одреди за нешто корисније него до сада. Исто тако имам намеру ставити предлог градском већу ради пошумљивања једног дела пашњака на Галату у површини око 80 јутара. Ово ће између осталог и ту корист пружати, што ће заустављати ветрове а привлачити донекле кишне облаке.

Исто тако наставиће се надаље са калдрмисањем градских улица и то на тај начин да ће се улице ближе центруму у целости поплоћити, да би се што мање прашине имало у центру града. Досада смо око градње школе у Валому, калдрмисања улица и пошумљавања издали око 1,000.000.— Дин. Исто тако из средстава идуће буџетске године има се покрити разлика цене око калдрмисања улице Ђуре Јакшића односно град има накнадити ону своту, која стоји као разлика између своте из калдрмаринског фонда и оне своте, која је постигнута на лицитацији. На тај начин у овој години нећемо бити у могућности да изведемо калдрмисање оноликог простора колико сам ја то иначе предвиђао. Сем тога ове године ће бити изграђена једна потпуно модерна кланица, која ће стајати око три милиона динара. На преуређењу овдашње ватрогасне чете утрошено је у задњих две године дана око 280.000 Дин. Купљен је тенк и др. Добро би било ако би се успело да се ватрогасна чета пресели у т. зв. Петровићеву кућу, а на место где сада јесте да се сагради једна лепа мала, али уређена тржница. Имаде још доста безброј можда не толико важних питања и ствари о којима би требало говорити и расправљати а уједно приступити и њиховом извођењу, али ћемо исто оставити за једну другу прилику, када ће и о том бити говора.

На крају завршавајући ово кратко излагање морам да напоменем још једну врло важну ствар, а то је питање подизања ниже или средње пољопривредне школе у Вел. Кикинди. О овом је већ било раније говора па и

једном нашем ротарском састанку, а инаће ја сам ово питање покретао и међу самим члановима градскога већа. Надам се да ће и питање ове школе већ у току ове године доћи у једну одлучујућу фазу решавања, те ћемо онда и ми имати прилике да се овим дуже позабавимо.

PIONIRI JUGOSLOVENSKEG ROTARSTVA

DR. VILJEM KREJČI

Dr. Viljem Krejči je bil rojen 24. junija 1890 v Ljubljani.

Njegovo služenje v klubu: Ko je prišel v poletju 1930 br. ing. Radovan Alaupovič kot zastopnik R. C. Zagreb v Ljubljano, da tu ustanovi klub, se je takoj sestal z br. dr. Krejčijem, ki je prevzel mandat in obenem z br. pok. Sašo Knezom, Alfonzom Lorgerjem in Mirkom Poličem uvedel pripravljala dela, ki so bila ob ustanovitvi kluba dne 14. marca 1931 zaključena. Udeležil se je tudi charter-slave v Sarajevu dne 17. oktobra 1931 in sodeloval v R. C. Ljubljana v letih 1931/32 kot podpredsednik, v letu 1932/33 kot predsednik, v letu 1937/1938 kot predsednik, v letu 1938/39 kot drugi tajnik. Vodil je tudi razne klubove odbore in pododbore. V

rotarskem letu 1934/1935 je bil guverner našega distrikta in tudi v prihodnjem letu, ko je bil njegov naslednik br. dr. Ružić odsoten in zadržan, vodil posle distriktnega guvernerja zlasti na distriktni kon-

OSNOVANO 1876

Medjunarodni spedijski biro u Ljubljani
R. RANZINGER

Brzjavna adr. Ranzinger

Telefon: 20-60, 31-60

Vlastiti konces. carinskoposrednički biro. — Skladišta sa direktnom vezom sa prugom drž. železnica. — Zastupstva u svim trgovačkim i industrijskim centrima u državi i inostranstvu

ferenci v Dubrovniku. Od ustanovitve kluba pa do danes je izostal neprepredljivo zadržan samo od 4 sestankov. V rotarskem letu 1937/38 je izdajal pod svojim psevdonomom Harun al Rašid klubova izvestja, ki so vzbudila pri naših klubih in tudi v inozemstvu splošno pozornost. Tudi v našem glasilu je objavil nekaj zanimivih člankov, kot guverner pa je uredil ves letnik 1934/35. V klubu samem je kot predavatelj med najagilnejšimi klubskimi člani.

Njegovo služenje v poklicu: Izšolal se je v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1908; pravne študije je absolviral na Dunaju z doktoratom leta 1912. Med pravnimi študijami je dokončal tudi dunajsko trgovsko akademijo in deloval tudi dve leti 1909 in 1910 v centrali banke „Bank- und Wechselstuben A. G. Merkur“. Po končanju predpisane sedemletne sodne in advokatske pripravljalne službe je leta 1920. otvoril svojo lastno advokatsko pisarno. Kot pravnik je mnogo let že član izpraševalne komisije za advokatske in sodniške izpite pri apelacijskem sodišču v Ljubljani in na ljubljanski univerzi izpraševalni komisar za pravosodne državne izpite. Bil je tudi nekaj let profesor za trgovsko in menično pravo na trgovski akademiji. Mnogo let je že član disciplinskega sveta advokatske zbornice v Ljubljani in štiri leta predsednik disciplinskega senata. Znano je tudi njegovo pravoznanstveno delo.

Njegovo služenje v javnosti: 26 let je tajnik Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana. Ustanovil je že leta 1922. društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani in je od ustanovitve njegov tajnik. Od leta 1919. vodi v Sloveniji Rdeči križ in je od prvega občnega zbora do danes predsednik njegovega banovinskega odbora. Med vso vojno in še nekaj let po preobratu je vodil poslovanje Glasbene matice kot njen tajnik. Ko je bila leta 1936. ustanovljena Zveza lovskih društev v dravski banovini, je prevzel njeno predsedstvo, ki ga vodi še danes. Njegovi mnogoštevilni lovski strokovni članki, zlasti njegovi spisi iz področja lovskega prava in njegovo obsežno delo v lovski organizaciji so dragocen doprinos za razvoj lovstva v dravski banovini. Sodeluje tudi v mnogih drugih dobrodelnih in stanovskih organizacijah.

Njegovo mednarodno služenje: Kot klubski funkcionar je navezal najtesnejše stike s klubi sosednih držav, zlasti je njegovo delovanje pospešilo prav živahne zveze z Rotary klubi Beljak, Celovec in z italijanskim distriktom. Kot guverner je tudi ustanovil interdistriktni komite madžarskih in jugoslovanskih klubov. V širokem rotarskem svetu je postal poznan zaradi svojih člankov, zlasti s svojim uvodnim člankom „The Trail Across The Dog“ v „The Rotarian“ May 1935 in „Revista Rotaria“.

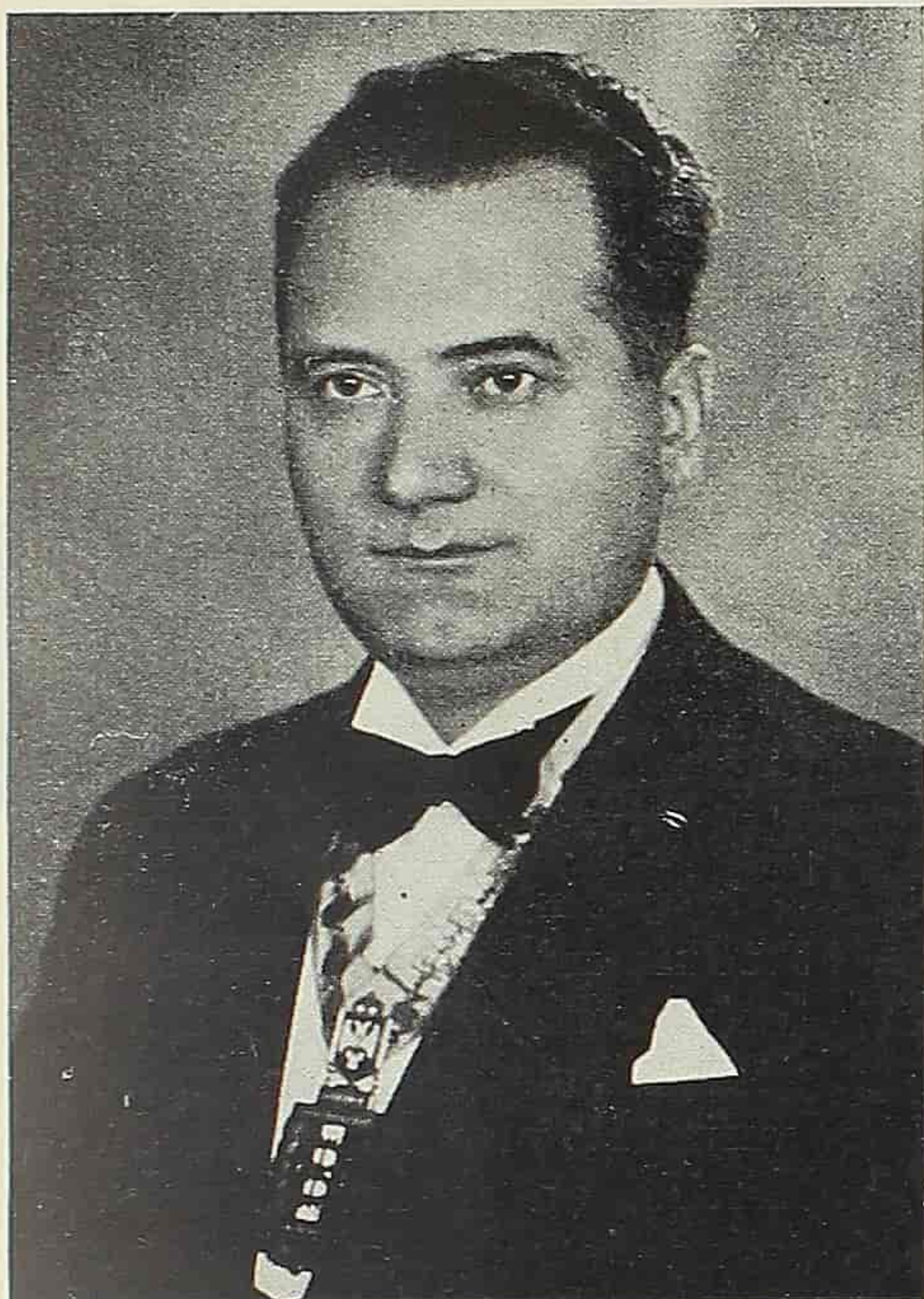
Njegovo geslo je:

Ne le, kar velewa mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan.

Rotarske radosti: Br. Dr. Jovan Sremac venčao se na dan 1 juna 1939 godine u Senti sa gospodjicom Milanom Berić iz Sente. Srdačno čestitamo!

DR. VLADIMIR BELAJČIĆ

Dr. Vladimir Belajčić rođen je 1887 godine u Osijeku gdje je godine 1906 svršilo srednju školu. Posle odlično završene srednje škole Dr. Belajčić se odaje studiranju pravnih nauka u Zagrebu, Beču, Berlinu i Parizu a doktorirao je u Zagrebu. U sudsku struku je stopio godine 1912 ali je avgusta 1914 mobilisan da bi odmah bio kao oprobani nacionalista uhapšen i bačen u vojni zatvor a potom u zatvor Sudbenog stola u Zagrebu i stavljen pod krivičnu istragu zbog veleizdaje. U leto 1915 godine vojne vlasti obustavljaju krivični postupak protiv Dr. Belajčića, vraćaju ga u vojsku ali sa lišenim činom i premeštajem u 38 kečkemetški puk gde je kao jedini Sloven do kraja rata više zadržan kao taoc nego kao vojnik. Godine 1920 postavljen je za su-

diju Okružnog suda u Novom Sadu a 1924 godine za Pretsednika istog suda. Godine pak 1933 unapredjen je i premešten za sudiju Kasacionog suda u Novom Sadu gde se i danas nalazi.

Odmah po dolasku u Novi Sad uzima aktivno učešća te kao sekretar Sokolske župe postavlja idejni i organizacioni temelj sokolstvu u ovim krajevima. Posle donošenja Zakona o Sokolu Kraljevine Jugoslavije Dru Belajčiću se poverava sokolski prosvetni rad na teritoriji cele države, na kome polju pokazuje svoje organizaciono znanje. Dr. Belajčić kao savezni sokolski sekretar prvi pokreće list *Sokol* koji se sa svojim kvalitetima odlično afirmisao ne samo u sokolskim redovima nego i u ostalim slojevima gradjanstva. Godine 1937 jugoslovensko sokolstvo bira D-ra Belajčića za zamenika saveznog starešine, koje mesto i danas zauzima.

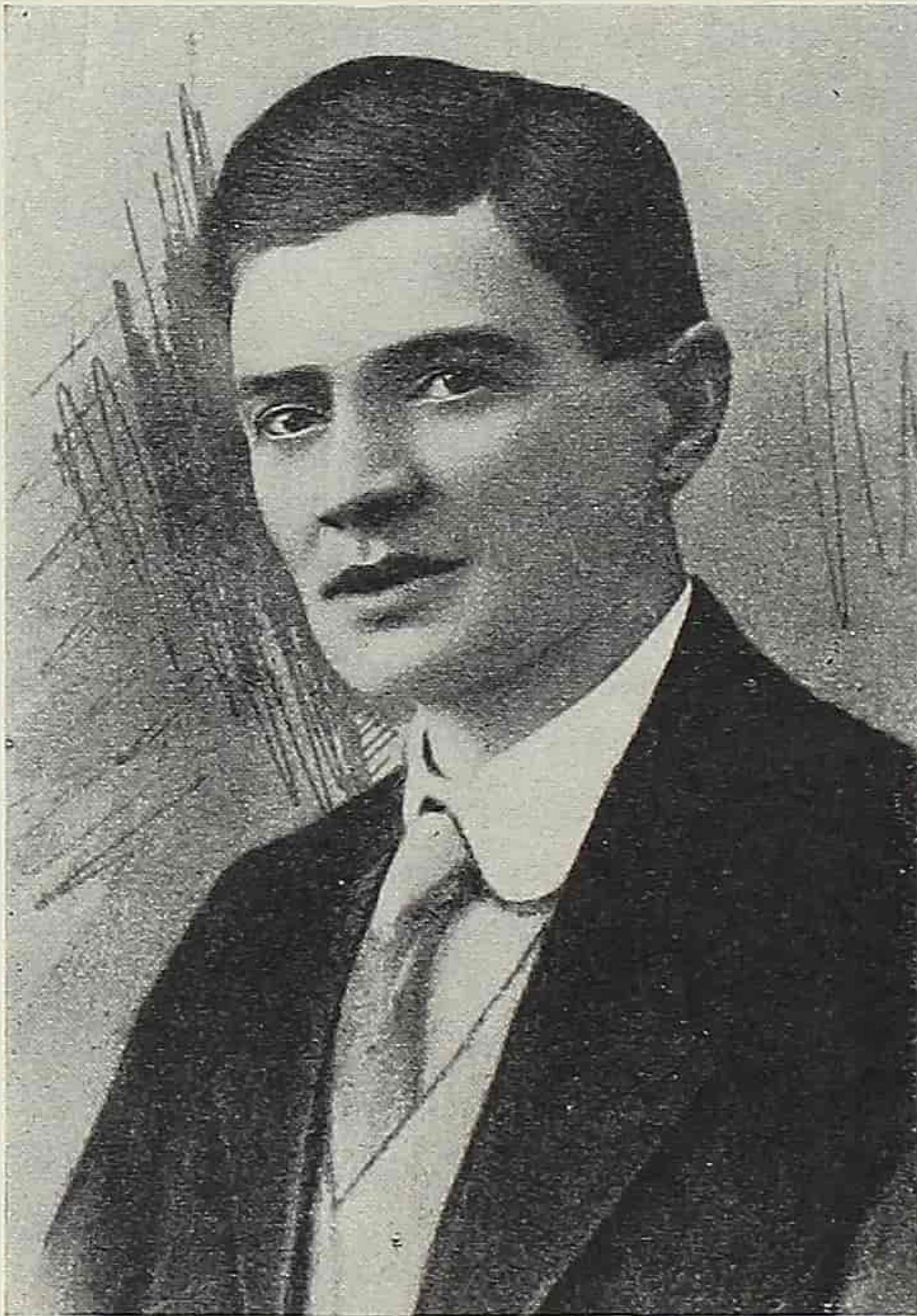
U svome konstantnom radu za bližnje, za društvo i u služanju drugom, Dr. Belajčić je prirodnim i logičnim putem ušao i u jugoslovensko rotarstvo. Vidimo ga medju osnivačima novosadskog Rotary kluba a godine 1935 i 1936 pretседnik je novosadskog Rotary kluba da bi za periodu 1936/37 bio jednoglasno biran za guvernera jugoslovenskog rotarskog distrikta. Pod njegovim guvernerstvom inaugurisan je veliki broj klubova u Jugoslaviji. Dr. Belajčić je veliki ljubitelj prirode, odavno je već oduševljen planinar a planinarskom pokretu pripada već od 1920 godine. Nalazi se godine 1924 medju osnivačima Društva Fruška gora čiji je on danas pretседnik. Dr. Vladimir Belajčić kao prvoklasan organizator našeg mladog planinarstva i

turizma član je stalnog sekretarijata Asocijacije Slovenskih planinskih društava i potpredsednik je našeg Saveza planinskih društava.

Odličan pravnik, briljantan govornik, nenadmašni organizator, duboko prožet idejama slobode i demokratije, Dr. Belajčić je takvim kvalitetima ne samo u Novom Sadu nego i na teritoriji cele države razvijao svoju široku delatnost, te je u svojoj akciji ostavio za sobom uvek ne samo duboku brazdu, nego i učiteljski model jednog do kraja svršenog posla.

MILKO JOSIP

Generalni direktor I. parne strugare i mlina. Osnivač Rotary Cluba Stara Kanjiža

Sudbina je otrgala iz naše sredine milog nam brata Milko Josipa. Mi smo izgubili našeg dragog i milog Jošku. Od osnivanja Rotary kluba u Staroj Kanjiži on je bio član kluba, jedan je od osnivača samoga kluba. Sve do nedavne, dok zbog bolesti nije morao leći u krevet, iz kojeg nije više ustao, bio je vredan i marljiv rotar. Od kako postoji naš klub, brat Joška je prednjačio u prisustvovanju na sastancima kluba

Pokojni brat Joška uživao je ugled i poštovanje u svima krugovima sveukupnog građanstva u Staroj Kanjiži, on je svojim radom kroz ceo život nebrojnim dobročinstvima radio na rotarskom polju.

Plemenita duša i dobro srce, koje su ga krasile, Joška je ušao u redove rotara kao pravi

rotar, jer je posedovao sve plemenite osobine.

Naš dragi Joška bio je taj koji je medju nas unosio svež duh, uvek raspoložen i spreman za šalu, unoseći svojom duhovitošću vedro raspoloženje medju nas.

Njegovom preranom smrću naš klub veoma mnogo gubi u bratu Joški, gubitkom takvog druga, naš bol je velik i neutješiv, naš klub je pogodjen i duboko ožalošćen, jer medju nama nema više dragog Joške.

Uspomenu na dragog nam Jošku sačuvaćemo večito medju nama.

M. Mažić.

PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA
ROTARY CLUB SKOPLJE

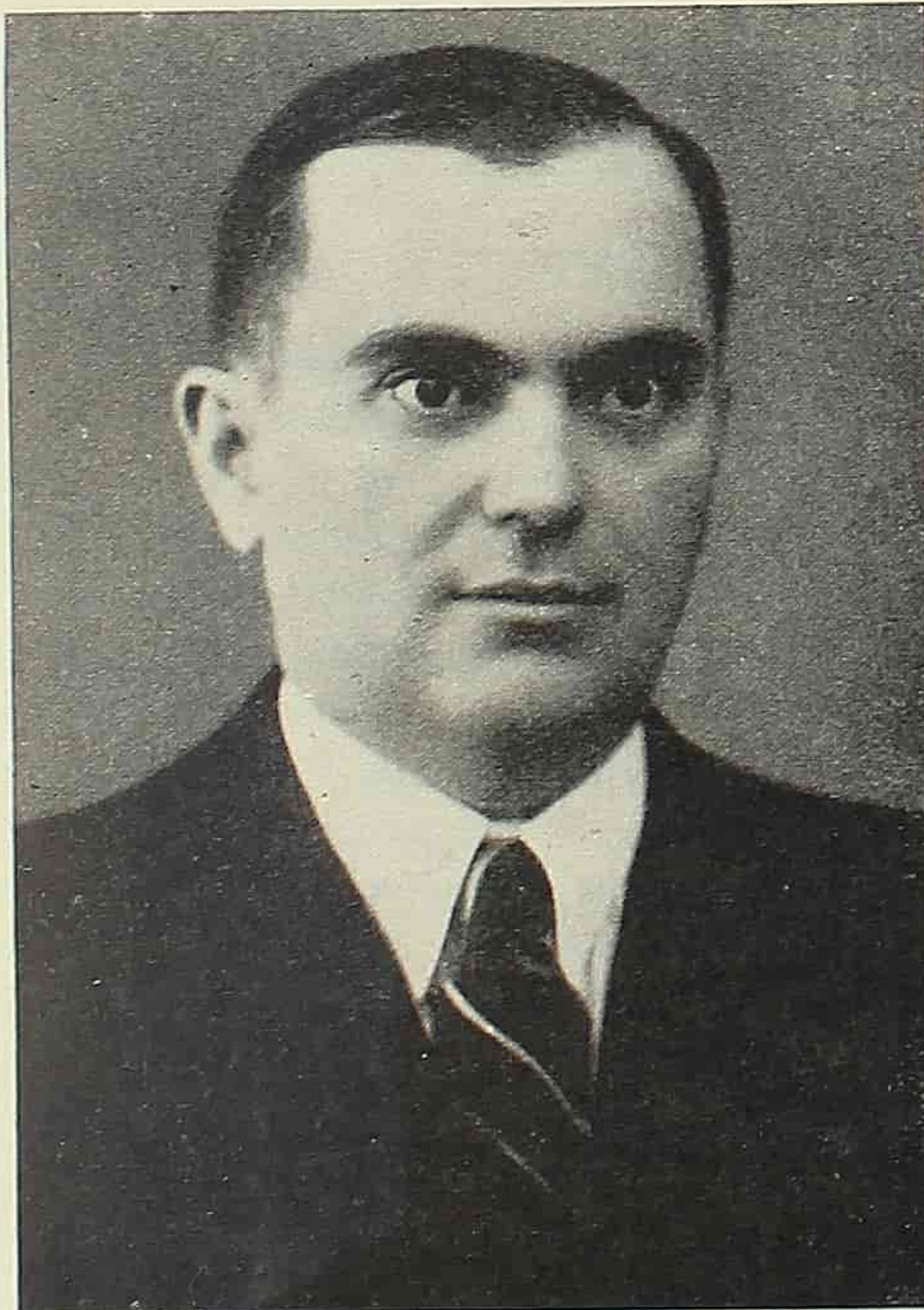

Milan Ilić, industrijalac,
pretsednik.

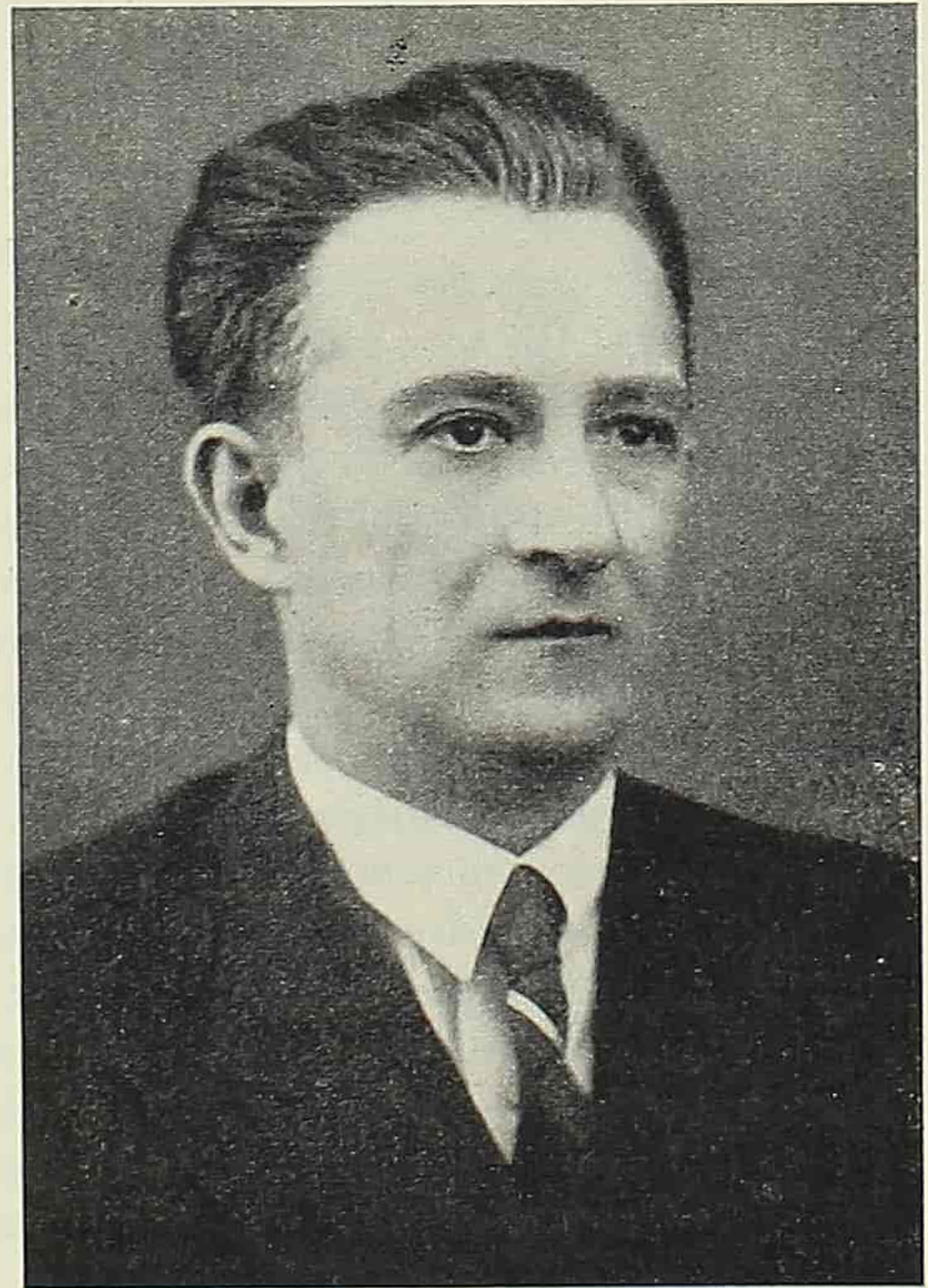

Prof. dr. Aleksije Jelačić, docent filoz.
fakulteta, tajnik.

ROTARY CLUB STARI BEČEJ

Dr. Emil Lazić, lekar,
pretsednik.

Ing. Stevan Kekić, upravnik električne
centrale, tajnik.

I Z N A Š E G D I S T R I K T A

P R O M E N E U Č L A N S T V U :

NOVI ČLANOVI:		
Mesto, ime, prezime i zanimanje	Klasifikacija	Adresa : poslovna privatna
NOVI SAD: 1. Kostić Dušan, inspektor dir. pošta.	Poštanska služba Postes service	Direkcija pošta Ljubljana 2/I
SUŠAK: 2. Švrljuga Milan, dir. Jadranske plov.	Obalna plovba Coast Navigation	Strossmayerova 17/III
VRŠAC: 3. Dušan Kolarović, pretstojnik gradske policije	Drž. uprav. služba Government administration	Pretstojništvo gradske policije
VUKOVAR: 4. Lukičić Antun, trgovac. 5. Ing. Milošević Ljubomir upravnik elektr. centr.	Trgov. kol. i delik. robe na malo Groceries retailing Distribucija elektr. energije Electric Power distributing	Vukovar Borovo
ISTUPILI IZ KLUBA :		
SPLIT: Stjepan Zrnić, Viktor Rajić		
SUBOTICA: Dušan Kostić (radi premeštaja)		

R A D N A Š I H K L U B O V A

BANJALUKA. — Vest br. guvernera da će 10 o. mj. posetiti Banju Luku brat Thorwall, bivši potpretsednik R. I. u klubu je svu braću vrlo obradovala; osećali smo srećnim da ćemo kroz kratko vreme imati prilike da u našoj sredini pozdravimo jednog od prvih pionira velike rotarske misli. — Br. Ing. Alaupović bio je ljubazan pa nas je blagovremeno obavestio o tačnom dolasku naših dragih gosti. Ma da su bila odredjena tri člana za doček na stanici, pred dolazak voza iskupilo nas se nekoliko. — Posle srdačnog rukovanja i bratskih upoznavanja, br. pretstojnik Bocarić je sa par toplih reči

gostima poželio dobrodošlicu, pa smo u grupi naše goste otpratili do hotela Palasa, gde su se gosti posle ručka malo i odmorili. To posle podne napravili smo izlet u Gornji Šeher, zatim smo proveli u razgledanju i druge okoline Banje Luke, a u večer je održan zvanični sastanak u klupskim prostorijama, za ovu priliku naročito obilato cvećem ukrašenim. — Posle zajedničke večere br. pretstojnik je otvorio sastanak i jednim srdačnim i dirljivim govorom pozdravio naše drage goste, podvukavši naročito da je rotarstvu budućnost osigurana dok krom rotarskog broda upravljaju bra-

ća kao što je br. Thorwall. Tom prilikom je zahvalio i br. Moljeviću, koji je naročito doleteo iz Beograda avionom da bi mogao prisustvovati ovom sastanku i ispuniti svoju rotarsku dužnost. Nije propustio ni sa par laskavih reči da pozdravi i sestre, koje su svojom prisutnošću ulepšale ovaj sastanak. — Zatim je br. Burda na engleskom govorio o duhu rotarstva, obradivši stihove velikog Njegoša:

„Kome zakon leži u topuzu,
Tragovi mu smrde nečoveštvom.“

Očito dirnut iskrenim i bratskim prijemom, digao se br. Thorwall da govori. Neobično prijatno nas je iznenadio, kada je prve reči izgovorio tako čisto i pravilno na našem jeziku. Reči ovog učitelja rotarstva duboko su urezivale se u duše i srca naša; svaki od nas osećao se naročito blaženim da nosi rotarsko ime. — Mudri, iskreni i bratski govor našeg retkog gosta sa dalekog severa bio je pozdravljen spontanom i dugim aplauzom. Zatim br. Thorwall i br. predsednik daruju za uspomenu jedan drugom zastavu svoga kluba, koje uzbudjeni i srećni ljube, što izaziva nove aplauze i ovacije. Tako u bratskom i srdačnom raspoloženju pre službenog dela, naši gosti, ma da malo i umorni od puta, ostaju s nama do iza ponoći. — Sutradan prepodne u društvu par sestara i braće, naši gosti su razgledali banovinski muzej u kome se br. predsednik, kao upravnik naročito zalagao da im objasni sve interesantnosti. — To posle podne proveli smo u razgledanju grada, a pred večer je bila poseta francuskom klubu, gde nam je uprava kluba servirala čaj. Nismo nimalo pogrešili kada smo naše goste odveli u Gornji Šeher na zajedničku večeru, gde su imali prilike da vide i pečenje praseta na ražnju. Na toj polu — poljskoj večeri, za čije uspelo aranžiranje dugujemo br. Bukincu, u intimnom raspoloženju, pjesmi i ćaskanju takođe se ponoć dočekala. — Trećeg dana

u 9 časova pred hotel Palasom iskupila su se gotovo sva braća, a nisu izostale ni sestre, pa smo ispratili naše goste za Jajce. Br. Burda bio je i ovom prilikom ljubazan da lično goste u svojim kolima odveze do Jajca, gde ih je dočekao br. ing. Šlajmer. Do ručka se provelo u razgledanju čuvenog jajačkog vodopada, katakombi i jajačkog grada, a zatim smo koristili ljubazni poziv sestre Šlajmer i u bratskom domu ručali. Oko 5 časa posle srdačnog rastanka od vrle domaćice sestre Šlajmer, braće Burde i Šlajmera a u kolima br. Šlajmera, naše goste otpratio je br. tajnik do Sarajeva, gde su u hotel Evropi u 18 časova dočekani od braće sarajevskog kluba. — Kratki boravak br. Thorwall-a ostaće svakom od nas braće u klubu u nezaboravnoj uspomeni, a učinio da će koji od nas svakako u 1942 god. prilikom svetske izložbe, vratiti posetu ovom retkom, vrlom i dragom bratu.

BEOGRAD. — Na 518-tom redovnom sastanku 1-og maja o. g. održao je gost general g. Stevan Bošković predavanje na temu: „O značaju aero-fotografije za naučna geografska ispitivanja“. — Na 519-tom redovnom sastanku 10 maja o. g. klub je primio posetu profesora g. Marcel-a Blanchard-a, predsednika R. K. Montpellier (France), predstavnika francuskih distrikta. Ovom je sastanku prisustvovao g. Raymond Brugère, francuski poslanik na našem dvoru, pukovnik J. Merson, francuski vojni ataše, g. J. Mustellier, centralni direktor Francusko-srpske banke, g. R. Pilc, centralni direktor Francusko-srpske banke, i g. J. Roux, direktor Jadranskih brodogradilišta iz Splita. Predsednik je pozdravio profesora br. Blanchard-a i ostale goste. Profesor Blanchard, koji je ratni invalid, zahvalio na pozdravu i održao jedan govor o prisnim prijateljskim vezama između francuskog i jugoslovenskog naroda. — 520-ti redovni sastanak 15 maja o. g. održan je kao Ladies' Night

u čast delegata R. I. na ovogodišnjoj distriktnoj konferenciji jugoslovenskog distrikta, br. Paul-a Thorwall-a i njegove gospodje. Posle pozdravnih govora, po svršenoj večeri, priredjen je koncertni deo i igranka. — Na 521-om redovnom sastanku 22 maja o. g. objavljeno je da je naš klub dobio nagradu za najbolju frekvenciju na ovogodišnjoj distriktnoj konferenciji — jedan metalni rotarski točak. Tajnik br. Drag. Pavlović izvestio je o proslavi 10-godišnjice od osnivanja R. K. Zagreb, kojoj je u ime kluba prisustvovao; zatim je pročitao dva kratka Masarykova članka: „o demokratiji“ i „o religiji“.

BRČKO. — U mjesecu maju o. g. imali smo četiri sastanka, koji su dali prosječnu frekvenciju od 75,55%. Slabu frekvenciju u ovom mjesecu dali smo radi toga, jer je većina braće bolovala od gripa ili bila poslovno odsutna. — Nadamo se da ćemo to u idućem mjesecu popraviti, što je i želja sve naše braće. — Na ovim sastancima pored rešavanja tekućih stvari, pratili sm i čitali izveštaje domaćih i stranih klubova, iz kojih smo izvlačili korisne pouke za naše služenje. — Naročito interesovanje braća su pokazivala za primljena predavanja, te za podnešene referate iz zvanja koje su naša braća na svakom sastanku iznosila, a naročito ona koja su bila predmetom dnevnih događaja. — Na distriktnu konferenciju braća su izaslala kao svog delegata br. tajnika Bakiju H. Selimovića, koji je po povratku podnio braći iscrpan izvještaj o radu i zaključcima distriktne konferencije, gostoprimstvu braće Slovenaca, drugarstvu medju braćom na konferenciji, kao i o ljepotama naše Slovenačke. — Mnoga su braća žalila što su proslavom krsne slave i proslavom dana rada bila sprečena da i oni budu prisutni na distr. konferenciji. — Srdačno je pozdravljen izbor br. Ing. Radovana Alaupovića za novog guvernera našega di-

striktta. — Po završetku rada distriktne konferencije br. Selimović uručio je Rotary klubu Kranj i Zagreb našu klubsku zastavicu, a 8 maja o. g. na sastanku R. K. Zagreb — po želji sve naše braće isporučio im je naše srdačne pozdrave. — Na karitativnom polju u ovom mjesecu nastavio se je rad kao i u zimskim mjesecima, dok je u ovom mjesecu fond zimske pomoći povećan još za 252.— Din.

DUBROVNIK. — Kao obična ljetna pojava, imali smo u ovom mjesecu skoro na svakom sastanku goste rotare iz naše zemlje kao i one iz drugih zemalja, iako ne u onom broju, kako je to bilo ranijih godina, kada su dolazili rotari i iz Čehoslovačke, Austrije i Njemačke. Naš 501-vi sastanak bio je sa nešto slabijom frekvencijom, jer su trojica braće otputovali na distriktnu konferenciju na Eled. Na tom sastanku pročitao je br. Lujak predavanje rotara ing. Svetolika Stojšića iz R. C. Čuprija-Jagodina-Paraćin „Utisci sa puta u Čehoslovačku i Njemačku za vrijeme češke tragedije“. 502-gi sastanak je bio sav iscrpljen referatima sa distriktne konferencije. 503-ći sastanak bio je posvećen drugarstvu. Na 504-tom sastanku održao je vrlo uspješno predavanje br. Mirko Mladinov „Upute i savjeti roditeljima o glavnim seksualnim pitanjima, te način kako da se poduče naša djeca“.

KARLOVAC. — Na sastanku od 1 maja o. g. klub je odredio delegate za distriktnu konferenciju na Bledu, te delegate za 500-ti sastanak R. kl. Zagreb. Na 8 maja nije održan sastanak radi distriktne konference, koja je ovom klubu donijela za tekuću godinu srebrnu košnicu, kao nagradu za najbolju frekvenciju u klubu. Na sastanku od 15 maja o. g. referirao je pretsjednik br. Stanko Kosem o radu distriktne konferencije. Klub je u ovom mjesecu sudjelovao po delegatu br. A. Hoppe-u na esperantskom kongresu, koji se je održavao u Karlovcu, i

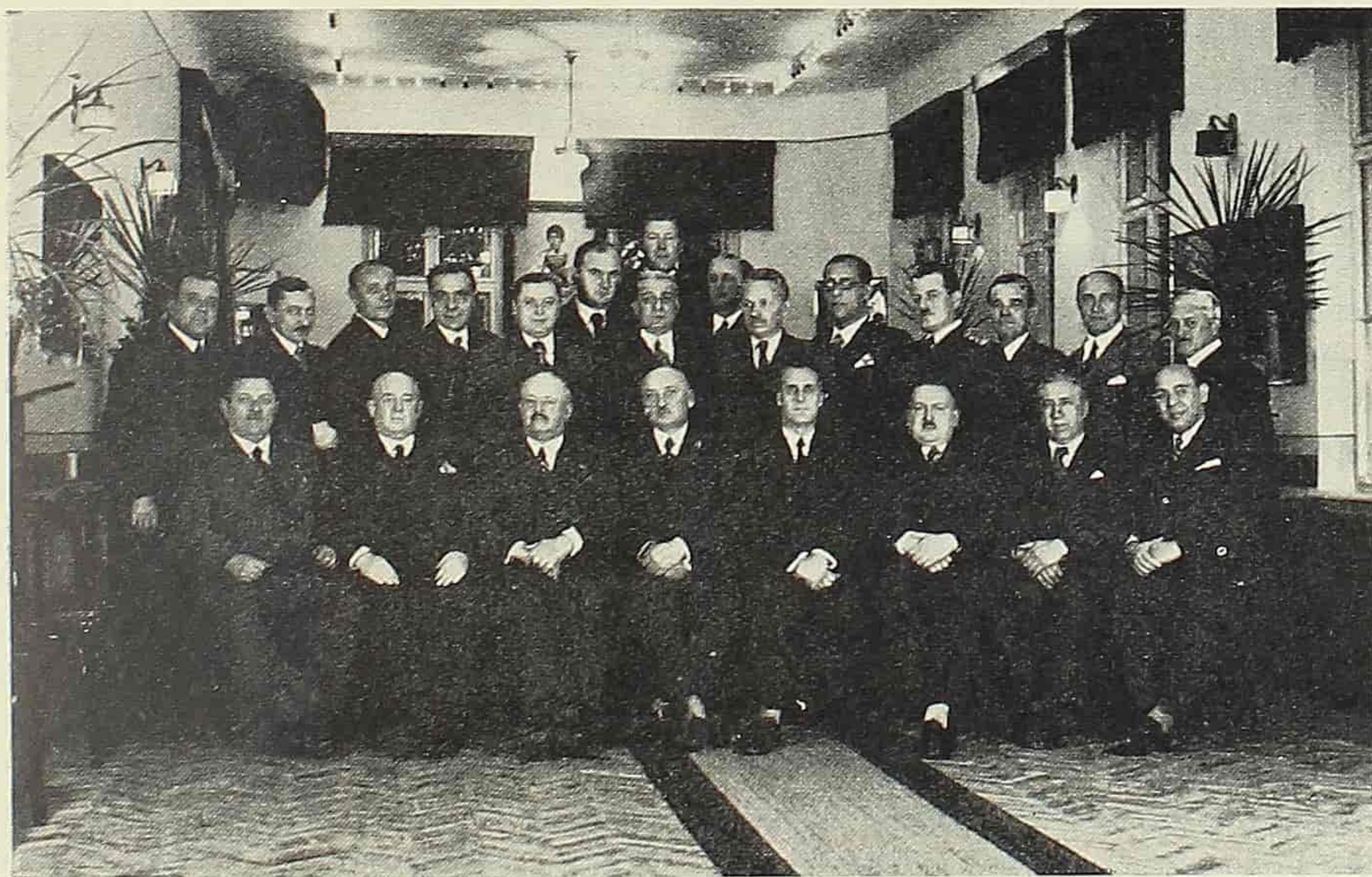
kongres u ime kluba pozdravio. Na zadnjem sastanku u mjesecu dne 22 maja o. g. održao je predavanje br. A. Hoppe, iznašavši neka putovanja zagrebačkog novinara g. F. Fuis-a po Primorju. Posjeta kluba bila je uslijed distriktne konferencije i tadanjih prilika nešto slabija, ali zadovoljujuća. Klub je izabrao nekoliko novih kandidata u članstvo, te će se glede njih povesti uobičajeni postupak. Prilikom poplava koje su zadesile grad Karlovac koncem mjeseca maja i početkom mjeseca juna o. g. klub je živo radio na pomoći stradaloj djeci.

KRANJ je imel meseca maja 1959 5 sastanaka s povprečno frekvenco 75,4%. Br. predsednik Česenj nam je izčrpno poročal o poteku distriktne konference na Bledu, katere so se udeležili 4 naši člani. Podpredsednik br. Franjo Sirc nas je seznanil z delom Rotary kluba v Beogradu, kjer je bil ponovno gost. Br. Mayr Mavrilij je referiral o svojem potovanju po južni Italiji. Dne 16. maja je predaval br. dr. Pavel Pance o zdravstveni zaštiti

vajencev. Zavzemal se je za to, da se začetek učne dobe vajencev premakne od 14. na 15. leto. Vsi vajenci naj se pred sklepom učne pogodbe pregledajo od zdravnikov. Poklicna posvetovalnica naj ugotovi sposobnost vajencev za izbrane obrte. Za vajence je treba predvideti nekaj delovnih počinic. Večkrat naj se organizirajo izleti vajencev v prosto naravo. Poskrbi naj se, da vajenci ne bodo zaposleni dnevno več kot 10 ur, da bodo imeli poleg primerne delovnega prostora tudi primeren prostor za oddih. Prehrana naj bo izdatna. Dne 7. junija namepravamo prirediti družabni izlet, združen z Ladies Night-om v Podnart. — V pismeni zvezi smo bili z 11 inozemskimi klubi (v USA, Norveški, Angliji, Novi Zelandiji, Filipinih itd.). Rotary Club of Emporia je objavil naš odgovor v svojem glasilu „The Reminder“. — V dobrodelne svrhe smo zbrali znesek din 831,50.

ЛЕСКОВАЦ. — У мају месецу клуб је имао брига и тешкоћа око локала, те је скоро цео месец употребљен око

ROTARY CLUB PETROVGRAD U POČETKU OVE GODINE

тога питања. Клуб је ипак пешио то питање премештајем клуба у нови локал, т. ј. у Хотел Плуг. Од 1 јуна клуб ће редовито одржавати своје састанке четвртком у 20 час. у Хотел Плугу. Клуб је на крају школске године подарио гимназији цео комплекс књиге »свечано издање Хрватске матице«, да се од стране клуба подаре одличним ученицима. Првог јула одржаће се свећани састанак са сестрама, којом приликом ће се и извршити предаја дужности новој управи.

LJUBLJANA. — На првом sestanku в мају смо се пећали с приправами за distriktno konferenco. Из тајнишекега пороћила br. Potoћnika је поснети наследнjo занимивост, кај нај се стори в примеру, да rotarji не би могли vzdrevati stikov з rotarji других држав. Главно наћело, ки га је треба upoštevatи је то, да се оhrани rotarstvo в lastni држави in да rotarji — кар је tudi samo об себи разумљиво — izpolnjujejo држављанске должности. Nadalje је br. tajnik ше подробно poroћal о predlogih за konvenciju в Clevelandu. Br. Lorant је obiskal londonski klub in нам је poroћal о тем svojem obisku. Br. Jakac нам је sporoћil pozdrave kluba из Bergena (Norveška). На sestanku dne 10. маја је poroћal predsednik br. dr. Golia о потеку distriktnе konference на Bledu, katere се је udeleћilo 109 rotarjev ter 30 dam, оз. gostov. Iskreno се је zahvalil guvernerju br. dr. Slokarju, ки је тако uspešno vodil konferenco, in па tajniku distriktnе konference ter tajniku ljubljanskega kluba br. Potoћniku за njegovo veliko delo с приправами за konferenco. Pozabil па ни imenovati tudi других bratov, ки со ravno tako з najveћjo pripravљenostjo pomagali к uspehu distriktnе konference. Iskrena zahvala gre tudi banu g. dr. Marku Natlaћenu kakor tudi ljubljanskemu жупану dr. Juru Adleћiћu ter gospej soprogi kakor tudi blejskemu жупану g. dr. Benediku, ки со poћastili с svojo

navzoћnostjo vse glavne наше prireditve. На sestanku 17. маја нам је poroћal predsednik br. dr. Golia о svojem obisku 500. sestanka zagrebskega kluba, кjer је zastopal наш klub. На тем sestanku нам је preћital br. dr. Boћidar Lavriћ predavanje о organizaciji zdravstvene sluћbe в Parizu. Izvajanja br. dr. Lavriћа со pokazala, да је tudi в Franciji socialna in zdravstvena skrb на odlični viћini. — На sestanku dne 24. маја, kateremu је predsedoval pastpredsednik br. dr. Viljem Krejћi, је podal svoj živљenјepis br. dr. Ciril Pavlin. В izbrаниh ter živahnih бесedah нам је orisal svojo živљenјsko pot, storil је tako svojo rotarsko dolћnost ter нам је pokazal svoje živљenje в vseh peripetijah, кар га је postavilo ше bliћje нам. Taki živљenјepisi izredno dviгajo tovariћki duh меd nami. Nato ста brata Potoћnik in Virant, ки ста се udeleћila novinarskega kongresa в Zagreбу in Splitu, poroћala о тем kongresu. Povedala ста нам veliko zanimiveга о delu те strokovne organizacije в држави, ки се је zelo konsolidirala in прва najbolj praktiћno reћila vpraћanje sloћnega sodelovanja Slovencev, Hrvatov in Srbov. — На zadnjem sestanku в мају, ки је padel на zadnjega в mesecu, смо proslavili bliћnji roјstni dan br. arh. Costaperarie, ки нам је bil vedno najљubћi tovariћ in katereга imamo vsi izredno radi zaradi njegoveга poћrtvovalneга prijateljstva в клубу. Nadalje смо на тем sestanku tudi sљiћali poroћilo о slovesu br. ing. Radovana Alaupoviћа, ки је dne 30. маја potoval skozi Ljubљjano на konvenciju в Cleveland. 10 bratov — ћlanov нашега kluba з guvernerjem br. dr. Slokarjem му је на kolodvoru zaћelelo sreћno pot. На sestanku нам је predaval br. Agnola, ки је bil aprila in маја на svetovni razstavi в New Yorku. Br. Agnola нам је zanimivo opisal svojo pot ter svoje vtise из Amerike. Njegovo predavanje је bilo ilustrirano с številnimi slikami

in fotografijami, katere je prinesel s seboj, tako da smo ga lahko spremljali v njegovih izvajanjih o poti. Vsem bratom predavateljem smo zelo hvaležni za zanimiva izvajanja.

MARIBOR. — Majnika smo imeli 4 precej dobro obiskane sestanke, tako da je povprečna mesečna frekvenca 76,92% razmeroma zadovoljiva. Prav odlična pa je bila ta mesec naša „zunanja frekvenca“: 7 bratov je prisostvovalo distriktni konferenci na Bledu, 7 bratov je obiskalo naš kumovski klub v Zagrebu ob priliki njegovega 500. sestanka, po en brat je obiskal bratski klub v Ljubljani, odn. Osijeku, odn. Zemunu, a brat Loos je obiskal Rotary Club Zürich in tudi tamkajšnji evropski sekretarijat Rotary International. Iz drugih klubov smo pri nas pozdravili kot dragega gosta ing. Borisa Hribarja iz Ljubljane, a na enem naših priljubljenih post-meetingov nas je iznenadil naš brat guverner dr. Ivan Slokar, ki se je tokrat prepričal, da niso naši post-meetingi samo zabavno, temveč celo prav koristno nadaljevanje rednih sestankov. — Na 411. sestanku je poročal br. Marinič, da je s koncem aprila bila zaključena naša vsakoletna „mlečna akcija“ na obeh osnovnih šolah v Studencih. Predaval je br. Loos o zanimivem potovanju z avtobusom na velesejm v Milan. Končno so referirali na tem sestanku tudi naši referenti za „zunanje zadeve“ (bratje Brenčič, Jurković, Rapotec) o dogodkih v rotarskem svetu izven naše domovine. Pri tem smo zelo pogrešali poročilo br. Šlajmerja, ki nam tokrat o bratskih čeških in slovaških klubih na žalost ni mogel ničesar poročati. — 412. sestanek je bil izpolnjen z obširnimi poročili br. past-prezidenta Šlajmerja o poteku in o sklepih distriktne konference na Bledu. Na tem sestanku je poročal br. tajnik, da smo si pridobili dragoceno zvezo s škotskim klubom „Motherwell & Wishaw“, ki nam bo redno pošiljal

angleške časopise, da se tako poglobi naše razumevanje za britski narod. — Na 413. sestanku se je spominjal br. predsednik v svojih uvodnih besedah 500. sestanka našega kumovskega kluba v Zagrebu ter izrazil naše veselje nad nebrojnimi in velikimi uspehi, na katere se lahko danes ob svojem jubileju s ponosom ozira Rotary Club Zagreb. Na tem sestanku je predaval br. Pugel o svojem pomladanskem avtomobilskem izletu po alpskih deželah južne Nemčije. — Na našem zadnjem sestanku v maju je poročal najprej br. podpredsednik Vidmar o obisku naših bratov pri Rotary klubu Zagreb ob priliki njegovega 500. sestanka, nato pa je poročal br. Loos o svojem obisku pri evropskem sekretarju R. I. v Zürichu in pri Rotary Clubu Zürich. Br. Loos je izročil curiškemu klubu našo zastavico, za kar nam je prinesel v dar zastavico tega kluba. Predaval pa je na tem sestanku br. Leon Štukelj o uspehih tekmovalne vrste Sokola kraljevine Jugoslavije na mednarodnih telovadnih tekmah v Parizu in Varšavi. Na tem sestanku je sklenil klub na pobudo br. Lipolda, da pošlje z letoviščarji „Jadranske straže“ 3 do 5 otrok iz obmejnih krajev na morje. Navzoči bratje so v to svrho darovali v posebni zbirki 1126 din.

NOVI SAD. — U mesecu maju održana su 4 radna sastanka. Na prvom sastanku od 5 maja u odsutnosti br. predsednika dr. Milana Sekulića, koji se nalazi na lečenju u Vrnjačkoj Banji, predsedavao je br. dr. Steva Subotin, potpredsednik. Na ovom sastanku primljen je za člana br. Dušan Kostić, dosadašnji član RK. Subotica sa klasifikacijom „poštanska služba“. Posle tajničkog izveštaja br. dr. Branko Petrović održao je svoj referat „Rotarstvo u službi međunarodnog upoznavanja“. Ovaj referat bio je pročitao i u Odboru za međunarodno služenje na ovogodišnjoj Distriktnoj konferenciji na Bledu. — Na drugom sa-

stanku od 12 maja pretsedavao je br. ing. Danilo Kaćanski, potpretsednik. Posle tajničkog izveštaja, br. Vojin Brkić održao je referat o temi „Da li je naše osiguranje radnika za starost, iznemoglost i smrt zadovoljavajuće“. Ovaj referat bio je podnesen i na Distriktnoj konferenciji na Bledu, gde je od svih prisutnih bio jednoglasno prihvaćen. — Povodom ovog referata br. D. Kaćanski govorio je o našem nacionalnom dohotku i njegovom opterećenju. — Na trećem sastanku od 19 maja pretsedavao je br. dr. Steva Subotin potpretsednik. Posle kratkog tajničkog izveštaja br. Dušan Zečević održao je referat o problemu nacionalnog automobilizma. Zatim je br. dr. Mirko Balabušić podneo referat o radu ovogodišnje Distriktne konferencije na Bledu. — Br. dr. Vlada Belajčić referisao je o važnijim saopštenjima iz News Letters br. 25 i 26. — Na četvrtom sastanku od 26 maja pretsedavao je br. dr. Milan Sekulić, pretsednik, koji se nakon tronedelnog oporavka u Vrnjačkoj Banji vratio da toplo i srdačno pozdravljen ponova preuzme svoj pretsednički čekić. U svojoj uvodnoj reči br. pretsednik je govorio o rotarstvu i porodici. Posle opširnijeg izveštaja tajnika br. dr. Balabušića i izveštaja br. dr. Vlade Belajčića iz The News Letters br. 27, br. Gaja Gračanin podneo je referat o stanju akcije o prenošenju Železničke direkcije iz Beograda u Novi Sad, a koja je ovih dana iz Subotice prenesena u Beograd. Posle iscrpnog referata br. Gaje govorili su još braća: dr. Miloš Petrović, Julije Krajačević, dr. Milan Sekulić i završno br. Gaja (jer on mora uvek imati poslednju reč). Br. Julije John podneo je svoj kratak izveštaj o svojim posetama R. K. Paris i Zürich s tim da će naknadno održati predavanje o ciriškoj izložbi. Ovom prilikom predao nam je i zastavicu koju nam je poslao za uzvrat R. K. Zürich. Na predlog br. dr. Miloša Pe-

trovića klub je votirao 1000 dinara na ime pomoći poplavljenima u Beloj Palanci.

OSIJEK. Rad kluba bio je u mjesecu maju osobito živ. Trojica braće: dr. Miler, Hinić i Speiser prisustvovali su Distriktnoj konferenciji na Bledu. Usprkos tome što je veliki broj braće bio poslovno odsutan iz Osijeka, polučili smo ipak prosječni % frekvencije 78'24. Iz našeg kluba prisustvovali su sastancima drugih klubova 8-ća braće, dok smo mi imali 6 posjete iz R. C. Maribor, Sombor i Vukovar. — Održana su dva interesantna predavanja: br. Dobrovolny: „Povjest žigice“, a br. Holeček: „Domaća industrija lana“. — Proslavi kumovskog kluba Zagreb prisustvovao je brat past-prezident dr. Prokopije Uzelac i predao svečarima umjetnički album crteža osječkog grafičara J. Gojkovića. — Braća dr. Uzelac i dr. Batory vodili su brigu o Diagnostičkoj stanici za suzbijanje raka pri Domu narodnog zdravlja u Osijeku.

PANČEVO. — U mesecu maju održato je pet redovnih sastanaka sa prosečnom frekvencijom od 88'57%. Na prvom sastanku referisana je domaća pošta. Na drugom i trećem sastanku delegati sa distriktne konferencije braća Isailović i Milić referisali su o toku konferencije. Izneli su da je doček bio srdačan domaćinskog kluba. Izložili su tok rada na konferenciji kako u plenumu tako i u pojedinim odborima, kao i sadržinu donete rezolucije. — Četvrti sastanak održat je kao medjugradski sa bratskim klubom Zemun. Posle izmenjenih pozdrava od strane pretsednika bratskih klubova u kojima su izneli važnost i potrebu što češćih medjugradskih sastanaka, održata su zatim predavanja i to: br. dr. Pera Marković: „Ženske dobrovoljne vatrogasne čete“ u kome je u glavnom izneo da važnost ženskih vatrogasnih četa ne dolazi do izražaja u redovnim prilikama, ali za vreme rata one bi imale veliku ulogu u zaštiti

gradskog stanovništva od požara. Za vreme rata većina muških vatrogasaca odlazi na ratište baš kada se u gradovima povećavaju slučajevi požara usled neprijateljskog bombardovanja. — Br. Mahin Todor održao je predavanje: „Poslednji medjunarodni dogodjaji“ u kome je izneo poslednje dogodjaje u medjunarodnoj politici i njihov značaj. — Br. dr. Djorić Miloš dopunio je predavanje brata Mahina iznevši položaj naše zemlje s obzirom na poslednje medjunarodne dogodjaje. Ova odlična predavanja bila su od braće nagradjena dužim aplauzom. Sastanak sa braćom Zemuncima proveden je u jednom zbilja srdačnom raspoloženju. — Na petom sastanku br. Milić referisao je bilten br. 9. sekretarijata u Zürichu, a br. dr. Mihajlović poštu, koja dolazi na francuskom i nemačkom jeziku. Odlučeno je da se dade gimnaziji u Pančevu 500 Din naime nagrade i to siromašnom učenicu, koji najbolje svrši malu maturu 200 Din, a učenicu koji svrši najbolje veliku maturu 500 Din.

СКОПЉЕ. — Током месеца маја р. клуб Скопље одржао је четири састанка са просечном фреквенцијом 62.46. Бр. Коста Чохађић именован је почетком овог месеца за претседника скопске општине, а седам других чланова клуба за градске већнике, те им је клуб на састанку од 5 маја срдачно честитао. Том приликом је бр. Јефта Николић, адвокат, одржао краће предавање о општини и градском поглаварству. Бр. Алексије Јелачић био је делегат клуба на дистриктној конференцији на Бледу, те је 12 маја реферисао клубу о раду конференције. Бр. Д. Будличевић говорио је 26 маја о занимљивом чланку г. М. Јовановића «Ловне прилике у Јужној Србији».

SOMBOR. — Br. Kristoforović održao je divno predavanje o radu švajcarskih rotara. Na vrlo zanimljiv način prikazao je interesantnije teme sa kojima se švajcarci bave u klubovima,

te servirajući njihovu kratku sadržinu pružio nam je lep prikaz o mnogim važnim problemima. U povratku sa distriktne konferencije br. dr. Grgurov verno referiše o zvaničnom delu toga rotarskog rada a br. Müller pak opisao je nezvanični deo konferencije koji spada u najteže služenje — jer obično traje do rano u jutro. Iako su braća dobili vernu sliku o toj priredbi i bez učešća, ipak su žalili što na istoj nisu mogli prisustvovati. Pošto nam se polako približava naša žetva pšenice, neumorni br. Kristoforović održao je vrlo lepo predavanje o savremenoj ulozi pšenice, izneo je poreklo pšenice i njenu istoriju do danas. Sve do najnovijeg doba služila je u glavnome za ishranu naroda. Danas pak iz osnove je izmenula svoju dosadašnju ulogu i postala je valutno merilo pri razmeni dobara, naročito se to opaža i odomaćuje kod nas na selu. U doba ratne psihoze pšenica postaje ratni materijal i u pojedinim državama magazini se nemilice pune pod vojnom kontrolom isto onako kao i vojne barutane. Govori o Londonskoj žitnoj konferenciji, koja treba da bude drugi Lokarno, iznosi njene sugestije, koje su u vezi sa pšeničnim problemom. Dotiče se i medjunarodnih trgovinskih ugovora, te iznosi pšeničnu statistiku u sumarnim iznosima. Na završetku kaže da od rešenja pšeničnog problema zavisi napredak narodne privrede i blagostanje naroda. Br. Müller referisao je o uverenju o plaćenoj porezi kao najvažnijoj potrebnosti za putovanje privrednika u inozemstvo te o putovanju turista kojima to uverenje uopšte nije potrebno. Sem toga referisao je o radu poljoprivredne Berze iznoseći u glavnim crtama statističke podatke o kretanju poslovanja i prometu na toj berzi. Br. Lepedat nas je obavestio o najnovijim deviznim propisima a br. Altmann prikazao nam je vrlo slikovito privrednike u trećem Rajhu i njihovo poslo-

vanje. Rad stare uprave inače približava se kraju, serviraju se još neodržani ali za ovu godinu spremljeni referati i predavanja, da bi nova uprava dobila slobodno polje kod sastava novog programa i njezinog pravca, u nadi da će nova uprava još sa većim elanom nastaviti plodan rad starog režima.

STARA KANJIŽA. — U toku meseca maja održana su četiri sastanka. Usled Duhovskih praznika peti sastanak nije održan. Svi sastanci održani su u klupskim prostorijama. Povodom smrti pok. brata Milko Josipa, održana je komemorativna sednica kluba, kojom prilikom je brat predsednik izneo zasluge pokojnika za rotarijanstvo u Staroj Kanjiži. Na poslednjom putovanju br. Jošku ispratila su sva braća. Na grobu u ime kluba oprostio se br. Fridman. — U toku meseca br. Terzin podneo je referat, iz predavanja br. Lazarevića iz Niša, nakon diskusije rešeno je da se po ovome ne donosi zaključak. Br. Mažić pročitao je predavanje, koje je održao u Petrogradu br. dr. Kristić pod naslovom „Prostitucija i lečenje veneričnih bolesti“. Ovo interesantno predavanje pažljivo je saslušano od prisutnih. Ostali naši sastanci posvećivani su gajenju drugarstva i uspomename na pokojnog brata Milko Josipa.

STARI BEČEJ. — Meseca maja klub je održao 4 redovna sastanka. Našem sastanku održanog 4 maja, mogli smo pozdraviti kao goste, braću dr. Belajčić Vladimira, Gračanin Gaju i Radović Stojan, članove R. C. Novi Sad. Na istom sastanku je br. dr. Belajčić održao veoma lepo predavanje o Drini i Podrinju, ocrtavajući slikovitim rečima bogomdane prirodne lepote Drine i Podrinja. Kako je isti sastanak bio održan sa damama, to je posle zvaničnog dela sastanka prikazan propagandni film u bojama „Splavom i kajakom niz Drinu“. Prisutni su bili očarani sa lepotama Drine i Po-

drinja. — Br. dr. Popović Ljuba održao je vrlo interesantno predavanje sa temom „Nasledno pravo“, koje je predavanje, od strane prisutnih, sa burnim aplauzom bilo nagradjeno. Na sastanku održanom 25 maja, pala je odluka, da stara uprava svoj poslednji sastanak održi na Vencu o Petrovdanu. — Br. Šuput saopštava značaj modelarske izložbe, koja će se održati u svečanoj dvorani Opštinske zgrade. — Br. dr. Popović Ljuba drži predavanje o Svetom Savi, povodom gradjenja Svetosavskog hrama u Beogradu. Ovo predavanje je ostavio medju braćom najbolji utisak. — Za sirotinju tokom meseca skupljeno je Din 621.

SUBOTICA. — U toku meseca maja održao je klub 5 sastanka sa prosečnom frekvencom od 82.42%. Sastanak od 10 maja bio je posvećen br. predsedniku dru. Ladislavu Lipozenčiću, koji je postavljen za predsednika opštine. Br. predsednik, odgovarajući na pozdrav, koji mu je u ime kluba uputio br. potpredsednik dr. Momirović, izjavio je, da su u našem klubu često tretirana komunalna pitanja našega grada, te da će on i u buduće, predonošanja svojih odluka, konzultirati klub, zamolivši ujedno braću, da ga pomažu delom i savetom i vršenju njegove teške dužnosti. — Sastanak od 24 maja bio je posvećen br. dru. Veljku Momiroviću, našem potpredsedniku, koji je premešten na novu dužnost u Novi Sad. Sastanak je protekao u pozdravima i izljevima bratskih simpatija prema dru. Momiroviću, koji je za vreme svog bavljenja u Subotici kao sreski načelnik, zadobio ne samo ljubav i poštovanje naše braće, nego i celokupnog gradjanstva, kojemu je vazda izlazio u najvećoj meri u susret. — Premeštajem brata dr. Momirovića izgubio je naš klub odličnog rotara, vrlog drugara i brata. Iste večeri oprostili smo se i od brata Rosenfelda, koji se našao ponukanim, da svoju fabriku peći i štednjaka „Ze-

phir“ prenese u Beograd. Oba brata, koji nas ostavljaju, zadržajemo ne samo u najmilijoj uspomeni, nego i do daljnega u članstvu. — Izgubili smo i brata Kostića, koji je ali primljen u članstvo novosadskog kluba, na čemu i ovime blagodarimo novosadskoj braći. — Naš klub bavio se već godinama pitanjem premeštaja ovdašnje željezničke direkcije u Beograd. Uspevalo je dosele ovo pitanje stavljati s dnevnog reda. Sada je ali postalo aktuelno i direkcija je premeštena. Br. pretsjednik dr. Lipozenčić, kao gradonačelnik, poveo je u Beograd veliku delegaciju gradjanstva, medju njima i više rotara, koji su tražili od nadležnih, da se ne premeštaju dalnje železničke institucije, te da se Subotici dade regres za Direkciju uspostavljenjem Poljoprivredne i učiteljske škole, te žandarmerijske podoficirske škole. Nadležni su obećali punu pomoć Subotici, kao i veći zajam za uredjenje komunalnih prilika. — Na distriktnoj konferenci engleskih i irskih rotara, koja je održana u Brightonu zastupao je naš klub br. Schreger i mi smo radošću primili do znanja iz njegovog referata, da su njemu, kao jedinom predstavniku jugoslavenskih rotara, bile priredjene specijalne ovacije, koje su naravno bile namenjene Jugoslaviji, za koju se Englezi mnogo interesuju i mnogo je cene. — U Brightonu bio je br. Schreger gost pretsjednika R. I. George Hagera, kojega poznaje još iz Subotice. — Održana su sledeća predavanja i referati br. dr. Vujić: „Obrana od vazdušnih napada“, br. Dešković: „Ladies night u Zagrebu“, dr. Diamant: „Kroz Rumunjsku“ i br. Grimm: „Rotarstvo u Madjarskoj“.

SUŠAK. — Dne 3 maja zaprimljen je svečano u članstvo naš novi br. Milan Švrljuga. Dne 17 i 31 maja održao je br. dr. Komljenović referat o plućnoj tuberkulozi i o prisilnom pobačaju. Dne 24 maja br. Hartlieb održao je predavanje o umjetnoj svili i o celu-

loznoj vuni. Dne 31 maja pročitano je na sastanku predavanje br. Turkovića o političkim i inim prilikama u svijetu i u Evropi. Sva ova predavanja i referati bili su vrlo zanimljivi, pa smo po tim pitanjima vrlo živo diskutovali. Na distriktnoj konferenci na Bledu naš je klub uzeo učešća sa četvoricom braće. Intimnoj proslavi 500-tog sastanka zagrebačkog kumovskog kluba naš je klub prisustvovao sa četvoricom braće izmedju kojih je bio i naš br. pretsjednik dr. Pavelić. Na sastanku od 24 maja izvršena je konstitucija novog upravnog odbora za slijedeću rotarsku godinu, pa su u glavnom na svim odborskim mjestima ostali članovi stare uprave.

ŠIBENIK. — Mjesec maj počeo je u duhu distriktno-konferencijske, kojoj je od našeg kluba kao delegat prisustvovao br. pretsjednik Ivan Žaja, a na kojoj je održao i predavanje „Etika i privreda“. Ovo predavanje br. pretsjednika, primljeno je od prisutnih sa najvećim interesom i pozdravljeno dugim aplauzom. Na sastanku od 17 maja izabrao je naš klub novu upravu za godinu 1939/40, te je pretsjednikom ponovno biran br. Ivan Žaja, a prvim tajnikom br. dr. Filip Smolčić, dok su u ostalim funkcijama uslijedile izmjene, novi blagajnik je Vaso Čok. Ponovno biranje prošloga pretsjednika opravdano je činjenicom, da je prošla rotarska godina uslijed sveopće zategnutosti u Evropi, prošla a da klub nije razvio svu djelatnost, koja je bila u programu po upravi predvidjena. Dana je na taj način mogućnost, da ova uprava proslijedi svojim radom u nadi, da u novoj rotarskoj godini neće biti njezin rad, kao i onaj cijelog rotarstva ometen time, da će ipak uza sva nastojanja doći do smirenja na našem uzbudjenom kontinentu.

VARAŽDIN. Prvi sastanak u mjesecu bio je posvećen uglavnom drugarstvu. Na tom nas je sastanku izvijestio br. inž. Fridlender o posjetama koje

je u aprilu učinio R. K. Vajthaven Cirihi. Naročito nas je zainteresovao izvještaj o posjeti prvo navedenom klubu, jer je posjeta pala na sestrinsko veče toga kluba, iz kojeg nam je naš Mihailo iznio mnogo zanimivih pojedinosti. Inače je mjesec protekao u redovnom klupskom radu, odlikujući se mnogim posjetama. Tako su posjetila naša braća: inž. Leskovar i dr. Lajtner distriktnu konferenciju na Bledu, inž. Damaška i Lajtner 500 sastanak R. K. Zagreb, dok su klub posjetili: br. dr. Miler Dragan iz R. K. Osijek i nerotari g. Perko Dragutin, gradski načelnik iz Varaždina i g. Vojković, student Visoke umjetničke škole u Zagrebu. — Održana su ova predavanja u klubu: g. Vojković, gost nerotar: „Beogradska izložba francuske likovne umjetnosti XIX. vijeka“, br. dr. Kalafatić Velimir: „Zašto je trebalo 50 godina da se antiseptika uvede u medicinu?“ (I dio). — Klub je počeo da dobiva dvoje glazgovske novine od R. K. Androsan i Saltkot (Škotska). — Na zadnjem sastanku osobito nas je razveselio dolazak br. A. Krajanskoga, prvi put iza tromjesečna pobolijevanja.

VELIKA KIKINDA. — U mesecu maju održana su tri predavanja i to: br. Jovan Servo vrlo uspelo predavanje: O teoriji i praksi radio emisionih stanica, Stevan Vlahović: Iz istorije apotekarstva, ing. Ljudevit Hilier: O struji električne struje u Velikoj Kikindi, dok je br. dr. Leander Brozović održao referat iz zvanja: O sakagiji konja. — U toku meseca maja u torbu je sakupljeno 296 Din.

VINKOVCI. — U mesecu maju održano je pet sastanaka. Na distriktnoj konferenciji na Bledu učestvovali su braća dr. Divić Matija, ing. Basler Dragutin, Mandrović Branislav i Borović Armin. Prva trojica učestvovali su kao oficijelni delegati kluba. — Na jednom sastanku održao je br. Mr. Matica Ivo predavanje: „Neke zanimivosti iz života bilja.“ U svom predavanju upozna je braću s oplodjivanjem

i rasplodjivanjem biljaka. Govori prvo o vegetativnom, a zatim o seksualnom oplodjivanju biljaka tumačeći način i vrstu istoga.

VUKOVAR. — U mjesecu maju izvršena je inauguracija dvojice novih članova br. Ing. Ljubomira Miloševića, upravitelja električne centrale Batinih preduzeća u Borovu sa klasifikacijom: distribucija električne energije i br. Antuna Lukičića trgovca iz Vukovara sa klasifikacijom: trgovina kolonijalne i delikatesne robe na malo. Prilikom njihovog svečanog prijema u članstvo pored brata pretsjednika, koji ih je srdačno pozdravio, br. ing. Funtak održao je veoma uspješno predavanje o ideologiji rotarskoga pokreta i rotarskim dužnostima. — Jedan sastanak je bio posvećen opširnoj diskusiji o distriktnoj konferenciji na Bledu na osnovu referata koje su dala braća dr. Türk, Wachslar i dr. Gruber. Inicijative i upute, koje su potekle iz rada ove distriktne konferencije nastojat će klub ostvariti u toku ove rotarske godine, u koju svrhu je razdijeljen rad u klubu na pojedine komponentne odbore. — Klub je obavješten od bivšeg člana profesora A. Klaića, koji je zbog premještanja prestao biti našim članom, da se u Prijedoru pokazuje interes za osnutak R. C. zbog čega je klub otposlao profesoru Klaiću propagandni materijal i uputio ga u rad oko priprema za osnivanje kluba. Radi razvijanja što jačeg drugarstva među članovima klub će najmanje jedanputa mjesečno prirediti izlet u bližu i dalju okolicu Vukovara.

ZAGREB. — Svakako je mjesec maj za naš klub po događajima najbogatiji u ovoj rotarskoj godini. Prvo, proslava 500-tog sastanka i desetgodišnjice opstanka kluba, drugo, izbor člana kluba za guvernera 77. distrikta i treće, posveta jednog sastanka međunarodnom služenju, spojeno sa Ladies Night-om. Sastanak od 1. maja protekao je u izvještaju i diskusiji pitanja, koja spadaju u područje služenja

u zvanju. Br. Marko Bauer iznio je u izvještaju sve mogućnosti koje se ukazuju za primjenjivanje cilja, koje je rotarstvo postavilo. Vršeći zvanje treba rotar da drži pred očima, da služeći sebi služi i zajednici i samo na taj način može da ispunjava visoku etičku zadaću. Sastanak od 8. maja bio je posvećen Finskoj. Učestvovao je rot. Paul Thorwall (R. C. Helsinski), koji je na distriktnoj konferenciji na Bledu zastupao Rotary International, te br. Marcel Blanchard (R. C. Montpelier) i mnogi rotari iz domaćih klubova sa gospodjama. U počast gospođe Thorwall prisustvovale su i gospođe zagrebačkih rotara. Br. Veljko Vasić u referatu o Finskoj osvrnuo se na prirodne ljepote i prirodna blaga Finske. Dotaknuo se stanovništva, spomenuo umjetnike, književnike i muzičare, a potom se zadržao na znamenitom finskom epu „Kalevala“. Pročitao je jednu pjesmicu na finskom i odlomak iz Kalevale u prijevodu Ivana Sajkovića. Pretsjednik dr. Marković pozdravio je u vrlo lijepom govoru odlične goste. Gost g. Franjo Fuis, novinar i publicista, održao je predavanje „Put na Kornate“. Divljenje su pobudili snimci u originalnim foto-dia pozitivima, snimljenim tokom puta. Snimci su snimljeni prema novom fenomenalnom izumu na polju fotografije, u potpuno prirodnim bojama. Gdja. Liga Doroghy-Pozajić otpjevala je nekoliko švedskih, francuskih i naših pjesama. Na distriktnoj konferenciji na Bledu izabran je naš član ing. Radovan Alaupović za guvernera 77. distrikta. U svom govoru na sastanku od 8. maja kazao je novi guverner, da je rotarstvo organizovani idealizam, koji se ne gubi u višini i oblacima, nego nastoji da se na realnim osnovima približi konačnom cilju čitavog roda ljudskoga. 500-ti sastanak proslavljen je 15. maja, uz učešće pretstavnika sedam domaćih klubova. — Iza izvještaja br. Vasića o radu kluba u minulih deset godina i br. Horvatha o di-

striktnoj konferenciji, održano je nekoliko vrlo lijepih rotarskih govora. Sastanak od 22. maja bio je isto vrlo zanimiv. U početku su pročitani prijedlozi i rezolucije za konvenciju u Clevelandu, koje je slijedio referat br. Ostovića o putu po Rumunjskoj i Poljskoj i konačno interesantno predavanje br. dr. Hanamana „Charles Nelson Goodyear ili stogodišnjica vulkanizacije kaučuka“.

ZEMUN. — U maju održao je klub četiri sastanka od kojih je bio treći medjugradski. Na prvom sastanku 4. maja posle referata o zanimljivostima iz drugih klubova, pastpretsednik br. Kon održao je kao dugogodišnji direktor ovdašnje Trg. akademije jedno vrlo uspelo predavanje o radu u srednjim školama kod nas i drugim zemljama. Tema koja je zainteresovala svu braću dopunjena je iznašanjima braće: dr. Djorića i A. Popovića i komentarisana od skoro sve braće kroz celo večer te tako istu i skoristila korisnim radom. Drugi sastanak 11. maja bio je ispunjen referatima sa distriktne konferencije na Bledu kojoj su prisustvovali četvoro braće i referatom sa svečanog Ladies-nigth 8. maja u Zagrebu, priredjenog od zagrebačkog kluba u počast rotara prof. univ. Blancharda, delegata svih francuskih rotara na distriktnoj konferenciji na Bledu. Treći sastanak 17. maja održan je kao medjugradski sa braćom iz Pančeva. Prijatno putovanje autom koja su braća iz našeg kluba stavili na raspolaganje, prijem u Pančevu, odlična večera i sam tok sastanka bio je toliko zadovoljavajući, da je jednoglasno rešeno da se u buduće medjugradski sastanci po mogućnosti još u većem obimu češće aranžiraju. Na četvrtom sastanku 25. maja posle obilne pošte sa sviju krajeva sveta pretsednik br. Kon, a prigodom 150. godišnjice od pronalazka azotnog oksidula (Lach-Lustgas) održao je jedno predavanje kako je Humphry Davy kao 16. godišnji dečak ovaj plin pronašao.

PRETSEDNICI I TAJNICI KLUBOVA NAŠEG DISTRIKTA ZA 1939 — 1940 GODINU

Klub	Pretsednik	Tajnik
Bačka Topola	Horvat Aleksandar	Eeniš Šime
Banja Luka	Bocarić Špiro	Wilhelm Miroslav
Beograd	Vagner Stevan	Mijić Djordje
Bitolj	dr. Robe Teodosije	Popović Vlastimir
Brčko	Padjen Artur	Selimović H. Bakija
Ćuprija-Jagodina Paraćin	dr. Lazarević Vladan	Pejcha Josip
Dubrovnik	dr. Bubalo Branko	dr. Mazić Šime
Karlovac	Kosem Stanko	Koščević Petar
Kranj	Česenj Karol	dr. Kočevar Franjo
Leskovac	ing. Velić Vladislav	dr. Milenković Jovan
Ljubljana	Ljubić Josip	dr. Slokar Ivan
Maribor	ing. Šlajmer Vladimir	Sabothy Henrik
Niš	Sekulić Toma	Milošević Bogoljub
Novi Sad	dr. Petrović Miloš	dr. Balabušić Mirko
Osijek	Hinić Dušan	dr. Miler Dragan
Pančevo	Tomić Mileta	Milić Miron
Petrovgrad	Radanov-Radičev Dragoljub	Aladić Ante
Sarajevo	dr. Jeftanović Dušan	Babić Branko

Klub	Pretsednik	Tajnik
Skoplje	dr. Čohadžić Kosta	dr. Jelačić Aleksije
Slavonski Brod	dr. Abramović Josip	Brdarić Slavko
Sombor	dr. Grgurov Kosta	Müller Julije
Split	ing. arh. Baldasar Helen	dr. Štanger Ulikse
Stara Kanjiža	Stipanić Josip	Fridman Alfred
Stari Bečej	dr. Lazić Emil	dr. Galamboš Stevan
Subotica	Grabovac Pavle	Draganić Milan
Sušak	dr. Pavelić Ferdo	Rošić Niko
Šibenik	Žaja Ivan	dr. Smolčić Filip
Varaždin	dr. Vanjek Josip	Bosanac Nikola
Velika Kikinda	dr. Teodorović Nestor	Konečny Mihajlo
Vinkovci	ing. Basler Dragutin	Mandrović Branislav
Vršac	dr. Stefanović Nikola	ing. Vrvic Milenko
Vukovar	dr. Gruber Franjo	dr. Türk Dragutin
Zagreb	Horvath Josip	Brovat Krešimir
Zemun	Streim Hinko	dr. Andrejka Rudolf

Tačne adrese braće predsednika i tajnika kao i adrese za korespondenciju pojedinih klubova, u koliko ih imaju, nalaze se u almanahu „Rotary Clubovi 77 distrikta Rotary International“ izdanje 6 za godinu 1938—1938, Zagreb.

GDE SE SASTAJU I GDE OTSEDAJU ROTARI?

<p>BAČKA TOPOLA KAFANA BAKAJI</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>LESKOVAC HOTEL PLUG</p> <p>(četvrtak, 20 h) tekuća voda u sobama</p>
<p>BANJA LUKA HOTEL PALACE</p> <p>(petak, 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, kafana</p>	<p>LJUBLJANA GRAND HOTEL UNION</p> <p>(sreda, 20 h) topla i hladna tek. voda, centr. grej., vodeći hotel u Ljubljani</p>
<p>BEOGRAD HOTEL SRPSKI KRALJ</p> <p>(poned., 20 h) topla tekuća voda, centr. grejanje, vodeći hotel u Beogradu</p>	<p>MARIBOR KAZINO VEL. KAVARNA</p> <p>(ponedeljak, 20 h) Café-Restaurant-Bar</p>
<p>BITOLJ GRAND HOTEL JEVTIĆ</p> <p>(sreda, 20 h) vodeći hotel u Bitolju, tekuća voda u sobama, garaža</p>	<p>NIŠ HOTEL »PARK«</p> <p>(sreda, 20 h) topla i hladna tekuća voda, najmoderniji komfor, garaža, centralno grejanje itd.</p>
<p>BRČKO HOTEL JUGOSLAVIJA</p> <p>(četvrtak, 19:50 h)</p>	<p>NOVI SAD TRGOVAČKI DOM</p> <p>(petak, 20 h)</p>
<p>ČUPRIJA-JAGODINA-PARAĆIN KANTINA ŠEĆERANE</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>OSIJEK GRAND HOTEL</p> <p>(četvrtak, 20 h)</p>
<p>DUBROVNIK GRAND HOTEL IMPERIAL</p> <p>(četvrtak, 20 h) vodeći hotel u Dubrovniku</p>	<p>PANČEVO PIVARA WEIFERT</p> <p>(sreda, 20 h)</p>
<p>KARLOVAC VELIKA KAVANA</p> <p>(ponedeljak, 20 h)</p>	<p>PETROVGRAD KANTINA FABRIKE ŠEĆERA</p> <p>(sreda, 20 h)</p>
<p>KRANJ HOTEL STARA POŠTA</p> <p>(utorak, 20 h)</p>	<p>SARAJEVO Vodeći hotel HOTEL EVROPA</p> <p>(poned., 20 h) topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd.</p>

<p>SKOPLJE HOTEL BRISTOL topla i hladna tekuća voda, centr. grejanje, garaža itd. (petak, 20 h)</p>	<p>ŠIBENIK GRAND HOTEL KRKA tekuća voda, centr. grejanje garaža itd. (četvrtak, 20:30 h)</p>
<p>SLAVONSKI BROD HOTEL CENTRAL (utorak, 20 h)</p>	<p>VARAŽDIN GRAND HOTEL NOVAK pionir hotel svih staleža (petak, 20 h)</p>
<p>SOMBOR HOTEL LLOYD (utorak, 20 h)</p>	<p>VELIKA KIKINDA U klupskim prostorijama Francuskog kluba u domu Kralja Petra Oslobodioca (sreda, 20 h)</p>
<p>SPLIT HOTEL CENTRAL topla i hladna tekuća voda: kafana itd. (sreda, 20:30 h)</p>	<p>VINKOVCI HOTEL LERNER (utorak, 20 h)</p>
<p>STARA KANJIŽA HOTEL MOLVAI (ponedeljak, 19:30 h)</p>	<p>VRŠAC HOTEL SRBIJA (utorak, 20 h)</p>
<p>STARI BEČEJ HOTEL IMPERIAL tekuća voda, centralno grejanje, garaža (četvrtak, 20 h)</p>	<p>VUKOVAR GRAND HOTEL (ponedeljak, 20 h)</p>
<p>SUBOTICA RESTAURANT LLOYD (sreda, 20 h)</p>	<p>ZAGREB GRAND HOTEL ESPLANADE vodeći hotel u Zagrebu (ponedeljak, 20 h)</p>
<p>SUŠAK PARK HOTEL (sreda, 20 h)</p>	<p>ZEMUN HOTEL CENTRAL topla i hladna tekuća voda, centralno grejanje, garaža itd. (četvr., 20 h)</p>

Rotary Club Leskovac. Rotary Club Leskovac izveštava, da je promenio klupski lokal te se sada održavaju sastanci u Hotelu Plug i to u isto vreme kao pre: četvrtkom u 20 časova.

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

IZVEŠTAJ ZA MESEC MAJ 1939 GOD.

Redni broj	IME KLUBA	Broj članova konec. meseca	Broj održanih sastanaka	Prosečni broj članova	Prosečni broj pris. članova	Prosečni mes. postotak	Sastanci sa 100% prisust.	Primedbe
1	Bačka Topola	16	5	16.—	13.—	81.25	0	
2	Banja Luka	15	4	15.—	9.75	64.93	0	
3	Beograd	58	4	58.—	35.25	60.78	0	
4	Bitolj	19	5	19.—	13.—	68.42	0	
5	Brčko	15	4	15.—	11.—	73.33	0	
6	Čuprija-Jagodina-Paraćin	20	4	20.—	12.5	62.50	0	
7	Dubrovnik	21	4	21.—	14.75	70.23	0	
8	Karlovac	27	3	27.—	25.—	92.60	0	
9	Kranj	18	5	18.—	13.4	74.44	0	
10	Leskovac	18	4	18.—	11.75	65.28	0	
11	Ljubljana	39	5	39.—	31.2	80.—	0	
12	Maribor	39	4	39.—	30.—	76.92	0	
13	Niš	17	5	17.—	11.4	67.04	0	
14	Novi Sad	38	4	38.—	26.—	68.45	0	
15	Osijek	31	4	31.—	22.25	78.24	0	
16	Pančevo	28	5	28.—	24.80	88.57	0	
17	Petrovgrad	22	5	22.—	20.20	91.83	0	
18	Sarajevo	27	5	27.—	19.—	70.04	0	
19	Skoplje	28	4	28.—	17.50	62.46	0	
20	Slavonski Brod	16	5	16.—	15.40	96.22	2	
21	Sombor	18	5	18.—	15.60	86.66	0	
22	Split	20	5	20.—	15.20	76.—	0	
23	Stara Kanjiža	19	4	19.—	17.75	93.42	3	
24	Stari Bečej	22	4	22.—	16.25	73.86	0	
25	Subotica	33	5	33.—	27.25	82.42	0	
26	Sušak	29	5	29.—	20.20	69.65	0	
27	Šibenik	18	4	18.—	12.5	69.44	0	
28	Varaždin	24	4	24.—	22.—	91.68	0	
29	Velika Kikinda	18	5	18.—	13.60	75.55	0	
30	Vinkovci	15	5	15.—	11.80	81.25	0	
31	Vršac	22	5	22.—	16.4	74.53	0	
32	Vukovar	17	4	15.5	14.25	91.93	1	
33	Zagreb	54	4	54.—	36.25	67.53	0	
34	Zemun	27	4	27.—	18.75	69.44	0	
	Ukupno	848	151	846.5	634.95	2596.89	6	
	Prosečno	×	×	×	×	76.37	×	

za LJETO

12

43301—2204
Za lijepe dame najjeftinije i najpo-
desnije dječje cipele sa gumenim
donom. Dječje Dina 12—15—
ženake Dina 15—muške Dina 25—

19

40891—7063
Dječje sandalice od jakog platna sa
elastičnim donom i špagom preko
rasta.

35

4981—15841
Divne dječje sandalice od fine bijele
kože sa jakim kožnim donovima.
Frajne su, a uz to vrlo jeftine.

25

25425—3403
Udobne ženske cipele od jakog en-
gliskog platna sa gumenim don-
ovima i potpeticama.

39

60995—3092
Važim nogama potreban je srak!
U ovim cipelama od bijelog i drap
platna Vaše će noge imati dovoljno
sraka. Vrlo su podese za šetnju.

59

1992—25133
Udobnost uzad svega.
Lakie i udobne cipele od fine kože.
moderno izrezane. Za sunčane dane.

89

8927—44633
Elegantne letnje cipele za gospodu!
Od sivog i drap semiša ili od kože.
ukrašene rupicama, a kožnim do-
nom.

59

9337—2203
Gospodinu uz novo odijelo pristaju
dobre ove fine cipele od bijelog ili
sivog platna.

129

5039—44674
Muške lagane potcipele, na ram-
čivene, izrađene od fine kože a ba-
ševim ukrasom i kožnim donom.

3

SELCE
Svoje dječje naj-
više ćete obrado-
vati ako im ku-
pite ove slatke
soknice.

6

GORDAN
Solidne pamučne
muške čarape s
raznim dezenima

Bata

65/19

